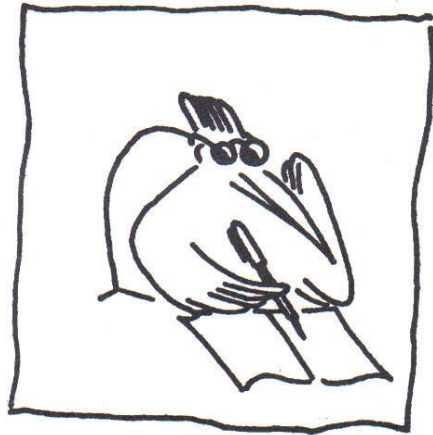
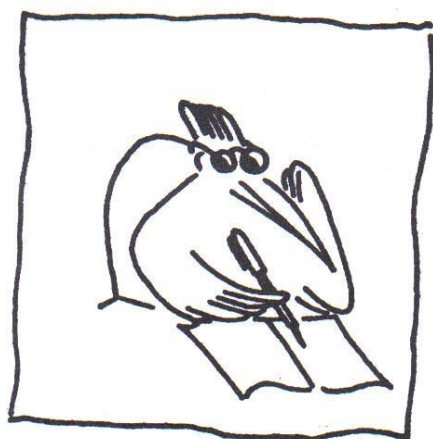

LITERÁRNY ZVOLEN
2009

LITERÁRNY ZVOLEN

2009

Literárny Zvolen 2009 – zborník

Zostavili: Mgr. Peter Jaroš, Eva Hrčková
Národné osvetové centrum, 2009

Milí priatelia,

minulý rok sme úspešne zavŕšili pätnásty, jubilejný ročník Literárneho Zvolena, ktorý, obrazne povedané, dosiahol vek, keď sa mladým ľuďom dáva občiansky preukaz a keď sa ocitli takmer na prahu občianskej dospelosti, lebo sú už zodpovední aj za svoje činy. Keď to symbolicky prenesieme na Literárny Zvolen, môžeme radostne konštatovať, že táto literárna súťaž už potvrdila nielen svoju „dospelosť“, ale aj svoju „potrebnosť“ a že sa za tie roky zaradila medzi najvýznamnejšie podobné súťaže na Slovensku. Tohto roku teda pokračujeme v tejto súťaži literárnych talentov šestnástym ročníkom, ktorý opäť pripravuje Národné osvetové centrum v spolupráci s mestom Zvolen, Krajskou knižnicou Eudovíta Štúra vo Zvolene a s Literárnym informačným centrom.

Znova môžeme s potešením konštatovať, že na súťaži sa zúčastnilo niekoľko desiatok autorov a autoriek a že kvalitných básnických aj prozaických textov je aj tohto roku oveľa viac ako cien, ktoré môžeme udeliť... To je tiež veľmi potešujúce. Opätovne teda môžeme konštatovať, že starostlivosť zo strany literárnych klubov, okresných knižníc, regionálnych osvetových stredísk aj Národného osvetového centra priniesla svoje ovocie. Verím, že aj stretnutie účastníkov tohto kultúrneho podujatia bude tvorivou dielňou, vytvárajúcou priestor na prezentáciu, konfrontáciu i výmenu skúseností.

Zborník zo súťaže prináša materiály, dokumenty, hodnotiace stanoviská porotcov, ale predovšetkým výber z víťazných prác.

Oceneným autorom a autorkám srdečne a úprimne blahoželám.

PhDr. Ján Tazberík, CSc.
generálny riaditeľ
Národného osvetového centra

Z hodnotení poroty

p o é z i a

V kategórii poézia sa na celoslovenskej autorskej súťaži Literárny Zvolen 2009 zúčastnilo 48 autorov s 222 prácami vo veku od 15 do 58 rokov. V porovnaní s vlnajším ročníkom hovoria tieto čísla o stabilizácii záujmu o súťaž. Stabilizovaná bola aj literárna úroveň prác. Popri množstve nových mien, najmä z prostredia mimo literárnych klubov, sa na súťaži aj tohto roku zúčastňujú autori, ktorí svojimi literárnymi kvalitami zaujali už v predchádzajúcich ročníkoch. Nadväzujú na kolegov, ktorí medzičasom publikovali knižne, tak potvrdzujú, že na tvorivú konfrontáciu a získavanie autorských skúseností sú literárne súťaže prostredím, ktoré pomáha ich zreniu.

Na špičke kvality tohtoročného „Zvolena“ stoja, tak ako vlani, dvaja autori s nie nezaujímavým príslubom pre širší slovenský literárny kontext. Stálica mladého poetického neba **Katka Džunková** a jej poetický partner **Peter Staríček**. Katka je stalicou najmä preto, že do samostatného knižného debutu sa jej ešte nežiada. V svojej príkladnej ľudskej, ale najmä autorskej skromnosti (Kiežby ňou disponovali radšej niektorí iní autori!) to odôvodňuje tým, že na knižku sa ešte necíti. Nás tak síce oberá o možnosť komplexnejšieho pohľadu na jej tvorbu, sebe však dáva možnosť rozširovať poetické exkurzy do nových tematických sfér. Potvrdzuje to aj jej tohtoročná súťažná séria básní, v ktorej s nesmierne citlivou imagináciou a svojskou metaforikou, zaujato, no pritom veľmi prirodzene (a tým bravúrne) hovorí o „ekológii“, akoby to ani ľudským nadužívaním nebola taká veľmi sprofanovaná téma.

Peter Staríček vedľa nej postavil prvé štyri básne a znelku svojho budúceho sonetového venca. Už samotný názov formy vzbudzuje úctu. My navyše vieme, že Peter sonet ovláda viac než dobre. Aj tentoraz ho naplnil naozaj súčasnou, myslenie provokujúcou metaforikou, a tak nie div, že čítať jeho básne bolo tiež zážitkom. Témou Staríčkovho venca je navyše láska – naozaj neľahká tematická komodita. Peter ju však podobne ako Katka svoju „ekológiu“ podáva adekvátne svojmu úprimnému prežitku. Neuvverte mu teda!

Podobne ako vlani, ani teraz nebolo možné bez výčitiek svedomia určiť, kto z týchto dvoch autorov je lepší, a tak sme sa v záujme akej-takej spravodlivosti uchýlili len k obráteniu minuloročného garde.

Ak som prvých dvoch autorov chválil trochu viac, nechcel som tým ubrať **Grigoriovi Starodubcevi**. Za práce, ktoré poslal, by sa okrem ocenenia tretím miestom mal vlastne stať aj „literárnozvolenským“ skokanom roka. Jeho poézia akoby sa oproti tej z minulých ročníkov zrazu viac zvnútorňovala, sám akoby viac zmúdreľ, ešte viac mu záleží na myšlienke básne, čo ho autorky veľmi výrazne posunulo vyššie.

Len o drobný stupienok s menšou razantnosťou zapôsobili tohto roku básne takých autorov, akými sú Milan Ladyka, Ján Martom, Lýdia Sobeková či Evka Bačinská. Z kvalít, ktoré ich poézia tu či v iných súťažiach dosahovala po iné roky, im to neuberá. Hovorí len o tom, že nie vždy býva nedeľa. K nej sa svojimi súťažnými príspevkami, naopak, bliži Marika Smoroňová. Až sa teším, že raz zase v jej básničkách bude. Taká, akú ju vždy mala, keď bola detskejšie zvedavá. Veľmi jej v tom držím palce. Napokon aj ostatným novým oceneným autorom. Veď sviatkov tak veľa nebýva.

Ján Petrik

p r ó z a

Rekordný počet účastníkov autorskej súťaže v kategórii próza za ostatných 5 rokov (40) svedčí o zvyšujúcej sa prestíži tohto autorského zápolenia. Celková kvalita príspevkov a najmä kvalita najlepších prác zasa nasvedčuje, že Literárny Zvolen nie je len kontajnerom autorských ambícií začínajúcich autorov či notorických účastníkov literárnych súťaží, ale pomerne jasne vyprofilovanou súťažou autorov s kultivovanými predstavami o písaní a literatúre. V súťaži sa skôr výnimočne vyskytli začiatočnicke prózy, kým väčšina príspevkov mala čitateľný názor na písanie, bola v nich zreteľne prítomná uvedomená koncepcia literárnej štylizácie či talentovaná snaha pozrieť sa na svet originálnym pohľadom. Na súťaži sa zúčastnili autori vo veku od 15 do 59 rokov. Vekové zloženie autorov bolo takéto: najsilnejšie boli zastúpené kategórie od 15 do 20 rokov (38 %), od 21 do 30 rokov (32 %) a od 31 do 40 rokov (27 %), menšie zastúpenie mali autori vo vekových skupinách od 41 do 50 rokov (2 %) a od 51 do 60 rokov (1 %). Z toho vyplýva, že v súťaži sa pokúšajú uplatniť najmä autori činní v literárnych kluboch. Najlepšie práce zaslali autori dvoch najvyšších vekových kategórií, po nich nasledujú autori medzi dvadsiatkou a tridsiatkou, avšak zabodovali aj autori najnižšej vekovej kategórie.

Najvýraznejším pozitívom aktuálneho ročníka je skutočnosť, že poviedky viacerých autorov nie sú zamerané na tzv. aktuálne témy. Takéto zameranie totiž v uplynulých ročníkoch nezriedka a paradoxne znamenalo ochudobňovanie tematického registra prózy, tendenciu k moralizovaniu či zjednodušovaniu estetického obsahu. Najúspešnejší autori tohto ročníka dosahujú aktuálnosť svojho autorského videnia rafinovanejšími umeleckými prostriedkami a najmä estetickým tvarovaním príbehov a námetov. V plnej miere to platí o prózach Kataríny Schmidtovej, Márie Vargovčikovej, Jána M. Tazberíka, Mateja Thomku či Jarmily Duránikovej. O prácach týchto autorov možno hovoriť ako o vyzretých literárnych tvaroch, v ktorých sa polytematickosť snúbi s perfektným zvládnutím štylistiky a literárnej štylizácie, ale aj s vyhraneným pohľadom na život i na príbehy, ktoré ponúka život a ktoré sa rozhodli stvárniť práve preto, že poskytujú priestor na ich originálnu kreativitu.

Literárnym talentom na seba upozornili autori Diana Ďurinová, Lucia Gecelovská, Alenka Sabuchová, Mária Stanková, Václav Kostelanski, Anežka Guziaková, Marek Mitaš.

Alexander Halvoník

Celoštátna súťaž Literárny Zvolen 2009

23. – 24. októbra 2009

Organizátori

Národné osvetové centrum, Bratislava
Mesto Zvolen
Banskobystrický samosprávny kraj
Krajská knižnica Ľ. Štúra vo Zvolene
Literárne informačné centrum, Bratislava

Porota

Peter Jaroš – predseda
Ján Petřík, Alexander Halvoník – členovia

Program

Piatok 23. 10. 2009

13:00 – 14:30 Domov mládeže	Prezentácia účastníkov a ubytovanie
16:00 – 17:00 Krajská knižnica Ľ. Štúra	Literárna kaviareň s hosťom Gustávom Murínom – spisovateľom „Všetko je inak“
18:30 Krajská knižnica Ľ. Štúra	Hviezdoslavov večer Alexander Halvoník

Sobota 24. 10. 2009

9:00 Krajská knižnica Ľ. Štúra	Blahoželáme oceneným Vyhodnotenie súťaže
9:30 Krajská knižnica Ľ. Štúra	Seminár Podebatujme si o tom... spolu a s porotou
14:00 Krajská knižnica Ľ. Štúra	Dovidenia na Literárnom Zvolene 2010

Propozície
celoštátnej súťaže literárnej tvorby autorov,
členov literárnych klubov a krúžkov
Literárny Zvolen 2009

Základná charakteristika

Súťaž Literárny Zvolen je celoštátna postupová súťaž literárnej tvorby autorov, členov literárnych klubov a krúžkov (nie je podmienkou).

Vyhlasovateľ:	Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR
Odborný garant:	Národné osvetové centrum – kabinet amatérskej umeleckej tvorby
Realizátor:	mesto Zvolen
Organizační garanti:	Banskobystrický samosprávny kraj, Krajská knižnica Ľ. Štúra vo Zvolene, Literárne informačné centrum, Bratislava
Termín:	23. – 24. októbra 2009
Miesto:	Krajská knižnica Ľ. Štúra vo Zvolene
Finančné zabezpečenie:	viacdrojové financovanie prehliadky

Poslanie súťaže

Podporovať, rozvíjať a prezentovať literárnu tvorbu ako súčasť amatérskej umeleckej tvorby v celoštátnom kontexte, vzdelávať mladých autorov, zhodnotiť a oceniť súťažné práce, umožniť tvorivý dialóg a vzájomnú komunikáciu medzi autormi, klubmi a organizátormi.

Program

Súťažná časť

Uzávierka výberových kôl súťaže: **31. marec 2009**

Uzávierka celoštátneho kola súťaže: **30. jún 2009**

Nesúťažná časť

Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže: **23. – 24. októbra 2009**

Vzdelávacia časť

Rozborový vzdelávací seminár: **23. – 24. októbra 2009**

Účasť v súťaži a podmienky účasti:

- na súťaži sa môže zúčastniť každý autor nad 15 rokov, ktorému dosiaľ nebola knižne vydaná publikácia;
- súťaží sa v dvoch kategóriách: poézia a próza;
- zúčastnený autor môže poslať do výberového a celoštátneho kola najviac **5 poetických, 3 prozaické útvary** v rozsahu najviac 20 normalizovaných strán (1 normalizovaná strana = 1 800 znakov, t. j. 30 riadkov, 60 úderov v riadku), v elektronickej forme (e-mail, CD,

disketa) a v 4 vytičených kópiách, s uvedením svojho mena a priezviska, veku, adresy, kontaktu (telefón, e-mail), členstva v literárnom klube;

- súťažné práce sú v slovenskom jazyku;
- prihlásené práce nesmú autori do vyhlásenia výsledkov súťaže nikde publikovať ani prihlásiť do inej súťaže;
- autori posielajú svoje práce na adresu:
Národné osvetové centrum – kabinet amatérskej umeleckej tvorby
Nám. SNP 12
812 34 Bratislava 1
s označením obálky *Literárny Zvolen 2009*
a na e-mailovú adresu: hrckova@nocka.sk;
- súťažné práce sa autorom nevracajú automaticky, iba na písomné požiadanie

Priebeh súťaže

- súťaž má dve kolá: výberové a celoštátne;
- výberové kolá súťaže môžu organizovať literárne kluby a krúžky, regionálne osvetové strediská, knižnice, centrá voľného času a iní;
- uzávierka výberových kôl je do **31. marca 2009**, uzávierka celoštátneho kola je do **30. júna 2009**;
- vyhodnotenie celoštátneho kola súťaže sa uskutoční **23. – 24. októbra 2009** v Krajskej knižnici Ľ. Štúra vo Zvolene

Hodnotenie – odborná porota

Súťažné autorské práce v celoštátnom kole hodnotí odborná porota, vymenovaná generálnym riaditeľom Národného osvetového centra.

Ocenenie

- Odborná porota po uzávierke celoštátneho kola súťaže vyhodnotí autorské práce a rozhodne o umiestnení najlepších súťažných prác na 1., 2. a 3. mieste v oboch kategóriách – v próze a poézii.
- Ak súťažné práce nedosiahnu požadovanú úroveň na základe kritérií stanovených odbornou porotou, môže porota niektoré miesto neudelieť.
- Vyhlasovatelia a spoluusporiadatelia súťaže udelia diplomy a čestné uznania, spojené s finančnými a vecnými cenami.
- Vybrané práce ocenených autorov budú uverejnené v zborníku, prípadne sa využijú v rámci činnosti vyhlasovateľa súťaže. Autorské práva účastníkov súťaže nie sú dotknuté.

Finančné ceny

Kategória: p r ó z a

1. miesto	100 €
2. miesto	60 €
3. miesto	30 €

Kategória: p o é z i a

1. miesto	100 €
2. miesto	60 €
3. miesto	30 €

Výsledky súťaže

Výsledky súťaže budú vyhlásené na slávnostnom vyhodnotení súťaže 23. – 24. októbra 2009 a budú tiež zverejnené v zborníku, v časopise Národná osveta a v masmédiách do 31. novembra 2009.

Kontakt

Eva Hrčková
Národné osvetové centrum
Nám. SNP 12
812 34 Bratislava 1

Tel.: 0918 716 019, fax: 02/592 14 102, e-mail: hrckova@nocka.sk

Zoznam autorov – poézia

Meno	Vek
1. Bačinská, Eva	18 r.
2. Belička, Vladimír	18 r.
3. Beňo, Roman, Mgr.	31 r.
4. Bušíková, Alena	21 r.
5. Cirner, Misochal	25 r.
6. Černíková, Eva	20 r.
7. Čičmancová, Marcela	31 r.
8. Doričová, Martina	20 r.
9. Džunková, Katarína	21 r.
10. Ďurčeková, Martina	25 r.
11. Fedorová, Erika, Mgr.	31 r.
12. Feketeová, Ivana	17 r.
13. Filipovičová, Lenka	16 r.
14. Furgaláková, Ľubomíra	32 r.
15. Gričová, Barbora	20 r.
16. Grochalová, Zuzana	23 r.
17. Horváthová, Denisa	34 r.
18. Hrubá, Zuzana	21 r.
19. Chovan, Martin	35 r.
20. Kirnágová, Kristína	16 r.
21. Kmeť, Marcel	22 r.
22. Kopálová, Jana	25 r.
23. Kováčová, Nina	20 r.
24. Krbatová, Ľubica	21 r.
25. Ladyka, Milan	28 r.
26. Laurent-Škrabalová, Viktória	28 r.
27. Lechmanová, Miriama	15 r.
28. Marton, Ján	29 r.
29. Námešný, Jakub	23 r.
30. Novyzedláková, Miroslava	21 r.
31. Perecár, Marcel	37 r.
32. Pivarčí, Michal	22 r.
33. Polák, Peter	35 r.
34. Polomská, Mária	26 r.
35. Rášo, Tomáš	24 r.
36. Sabela, Michal	17 r.
37. Sabuchová, Alenka	19 r.
38. Slatinská, Anna	23 r.
39. Smoroňová, Marika	19 r.
40. Sobeková, Lýdia	27 r.
41. Staríček, Peter	28 r.
42. Starodubcev, Grigorij	26 r.
43. Sztuka, Juraj, RNDr.	58 r.
44. Tomicák, Daniel	23 r.
45. Valentýniová, Anna	32 r.
46. Vargovčíková, Mária	18 r.

47. Vitáriušová, Marta, Mgr.	26 r.
48. Vrabel', Michal	
49. Vrbičanová, Gréta	16 r.

Zoznam autorov – próza

Meno	Vek
1. Bačko, Adam	27 r.
2. Boleková Martina	30 r.
3. Černíková, Eva	20 r.
4. Durániková, Jarmila	46 r.
5. Džunková, Katarína	21 r.
6. Ďurčeková, Martina	25 r.
7. Ďurinová, Diana	33 r.
8. Fajčák, Zdenko	23 r.
9. Fedorová, Erika, Mgr.	31 r.
10. Feketeová, Ivana	17 r.
11. Gálik, Viktor	46 r.
12. Geceľovská, Lucia	24 r.
13. Guziarová, Anežka	19 r.
14. Hofman, Vladislav	42 r.
15. Kianička, Daniel	34 r.
16. Kolajová, Mária	19 r.
17. Kostelanski, Václav	27 r.
18. Krajínčák, Ján	24 r.
19. Kubík, Andrej	19 r.
20. Majeský, Lukáš	16 r.
21. Miklošová, Katarína	18 r.
22. Mittaš, Marek	24 r.
23. Neuschlová, Iveta	16 r.
24. Piko, Martin	19 r.
25. Sabela, Michal	17 r.
26. Sabuchová, Alenka	19 r.
27. Schmidtová, Katarína	58 r.
28. Stanková, Mária	20 r.
29. Stehlíková, Antónia	59 r.
30. Stofková, Martina	22 r.
31. Szabóová, Anežka	22 r.
32. Šimková, Dominika	15 r.
33. Šimšíková, Michaela	26 r.
34. Ján Miloslav Tazberík	15 r.
35. Mathej Thomka	31 r.
36. Uhalová, Zuzana	15 r.
37. Valentýniová, Anna	32 r.
38. Vargovčíková, Mária	18 r.
39. Ždilová, Viera	31 r.
40. Želinská, Katarína	17 r.

Výsledky celoštátnej súťaže Literárny Zvolen 2009

Kategória: p o é z i a

Laureáti:

1. miesto: Peter Stariček, Bardejov

I., II., III., IV., XV.

2. miesto: Katarína Džunková, Košice

sa všetko rozlútostilo, a v jeden rok..., zatvorili sme bráničky, a napokon to všetko, možno to predsa len bude, (T.K.)

3. miesto: Grigorij Starodubcev, Nitra

Oblaky nad Jadranom, Na ceste, XXX, Implózia v bubienkoch, V autobuse

Čestné uznanie:

Eva Bačinská, Dolná Tižina

Alergia na peľ, Interiérový bzukot

Ján Marton, Svit

z chlapa muž, viem, život nie je pes... je to suka, môj film, pivo a vášeň s betónovými krídlami

Lýdia Sobeková, Kružlov

cesta domov, keď vietor, prší, tejto noci

Marika Smoroňová, Nová Ľubovňa

Poníženie, Na štipkoch, Dookola, po krk, Vyspinkaný do bradata, Ak je to tak..., Báseň z okna, Stojím vždy len jednou nohou k oblohe, Pravda o mojom písaní

Mária Vargovčíková, Sabinov

Možno potom..., moje realistické „ja“, xxx

Michal Vrábek, Prešov

Zošívanie, Chcenie, Ochladený, Naivita, Zmena

Kategória: p r ó z a

Laureáti:

1. miesto: Katarína Schmidtová, Kremnica

Jablká

2. miesto: Mária Vargovčíková, Sabinov

Emo story

3. miesto: Ján Miloslav Tazberík, Bernolákovo

Biela karta

Čestné uznanie: **Diana Ďurinová, Prievidza**
Lov na báseň

Lucia Geceľovská, Košice
Bergmanova lavína

Alenka Sabuchová, Ružomberok
Na sever, na sever, na sever

Mária Stanková, Jablonica
Len a iba ja

Václav Kostelanski, Považská Bystrica
Frázy

Anežka Guziarová, Poprad
V župane

Marek Mittaš, Prievidza
Stratená mladost'

Cena primátora mesta Zvolen: **Jarmila Durániková, Košice**
24 hodín Richarda Marenicu

Cena Krajskej knižnice L. Štúra, Zvolen: **Milan Ladyka, Pavlovce nad Uhrom**
Čo tak skončiť báseň

Cena Literárneho informačného centra: **Mathej Thomka, Praha**
Štyri fotografie Marianny K.

Vybrané práce ocenených autorov – poézia

PETER STARÍČEK

I.

Vidím sa ako prízrak z mŕtvej hmoty,
keď potme píšem kriedou na steny
a tvoj hlas plynie – akurátne zrýchlený –
do omrzenia, do nemoty,

kým na mňa občas prevraví,
zostávam v koži, ale bez hlavy.
Len tvoj hlas. Ty nie. Biele ticho plynie,

pomaly padá ránu do rany.
Do omrzenia nemyslím na iné.
V kostolných vežiach bláznia organy,

zúfalé tiene driapu dlažbu z chodníka
a postavy sa rútia ránom
ako to tvoje jedinýkrát áno,
čo zo mňa mimovoľne uniká.

II.

Čo zo mňa mimovoľne uniká?
Svitaním presýtená voda,
po ktorej prvé ťažké kroky chodia.

V spenených kruhoch sa mi lomí optika,
vo víroch miznú tvoje drobné stopy,
ktoré som vôbec nepochopil.

Bezduchým svetlom prúdim cez davy,
no z postáv sú len obrátené futrá,
vykostené a vypitvané zvnútra.
Spenená voda im nič nevraví.

Navyknutý na jednotvárný režim –
nasmerovaný kamsi do nikam,
nebežím, bežím, nebežím a bežím
a dušujem sa. Neživot je panika.

III.

A dušujem sa: neživot je panika.
Na ústach stopy cudzej reči,
ktorej sa bojíš dotýkať.
Panika lieči.

Zbalím si veci.
Zbohom, Monika.
Zmätok ti svedčí.
Zazvonil budík. Ja som dotikal.

Lieh po mne spáľte.
Mám obrátené ego alter
z toho, že s tebou iba prežívam.

Poskladám stojan, zavriem noty
a vystrelíš ma ako tetiva.
Do sveta vrazím ako nočný motýľ.

IV.

Do svetla vrazím ako nočný motýľ
hltajúc ostré reflektory odnaproti.

Cez mesto, ktoré pre mňa stále niečo znamená,
prechádza dekapitovaná socha z kameňa.

Zvetrávam ako ona, je mi blízke
naplňať každučký pór tela smerom k ryske
vínom a krvou, ktorá nie je zvieracia.

Rozrežem kuklu ešte nezrelého mesiaca
po more osobného pokoja.

Hladiny horia, slová za slovami nestoja,
slepňavé svetlo ulicami kríva
kamsi na neosobný privát.

Pod klenbou gotického chrámu hádam, či to zachráni
klinec až po krk zavítaný do dlaní.

XV.

Vidím sa ako príznak z mŕtvej hmoty,
čo zo mňa mimovoľne uniká
a dušujem sa: neživot je panika.
Do sveta vrážam ako nočný motýľ,

klinec až po krk zavítaný do dlaní.

Hrdzavé čiary na nich kamsi vedú.
Konečná Peklo. Máme prvú triedu.
Čo s nekonečnom po odrátaní?

Som prázdna dogma. Nik ma nevyvráti.
Bijú sa vo mne nálezy a straty
a príznaky si vymieňajú miesta

podľa dohovorených signálov.
Beriem to tak, že som sa vlastne nestal.
Berme to tak, že sa nič nestalo.

KATARÍNA DŽUNKOVÁ

xxx

tak sa všetko rozľúostilo
keď pukli putá človeka s prírodou
že aj kone nechávali na cestách odkaz:
„Omega, omega, omega...“

a bolo ticho
posvätné
že oblohu iba na chvíľu
prerušila červená morzeovka
letiacej pinky

skratiek je veľa
a tak sa chceme vyliečiť tým,
že sa vrátíme domov
k čistote
v ríši zvierat

ale možno sa dá aj inak

čítam si ľudský príbeh
v slepeckom písme
z omrvíniok na okennej doske

xxx

a v jeden rok si možno povie chlieb,
že už sa nenarodí

nebude tasiť ako meče
steblá zaobleného obilia,
nebude plakať slzy z klasov
kým na múku zas celkom obelia

je sa rýchlo,

šušia vrecká

nesedia okolo,
šepká stôl

a nezopli ma,
vzdychnú dlane
keď večer na modlitbu krátky bol

a tak sa v lánoch
nehľadajú kohúty
a zo zeme sa na jar
nevrátila bohyňa

možno bude sucho
ako v perí sýkorky
a napokon sa ľudia
sami pojedia

a možno nie,
možno im ešte dáme šancu,
hovoril anjel
a pridal slzu
ako ďalší briliant
do venčeka z čakaniek

xxx

zatvorili sme bráničky
a ako biely vlas
umrela niekde aj cestička
a predsa sa každý deň odohráva
návrat strateného syna

slnko sa vracia k bledým ranným farbám
mesiac sa mení zo štítu na vystretý luk
hudba je znovu vo veľkej matke – v tichu

a od vzrušenia k miernosti
sa aj človek stále vracia
a cez oblohu putuje všetko
čo sa nestratilo v detstve

vrátíme sa k jazyku
k zemi aj starým básňam
vyjdeme jedného dňa v ústrety

niektorí spievajú aj o príchode do raja

človek sa ako magnet vráti
k všetkému čo miloval

a kým sme preč
kým sa aj hoci len z poľa
nevráti ten starší
kto povie
kto čo urobí
že stále tak
a ešte trpezlivejšie
čaká niekde otec

xxx

a napokon to všetko
aj tak začne tiahnuť domov
k sebe
downútra

ako keď si človek
prezerá vlastné brucho
s pohrebiskom pupka
ktoré až prosí
aby na ňom postavili kaplnku

vtedy sa ukáže
čo všetko navôkol
nebolo podstatné
a čomu sme uverili
že sa musí

za pľúcami kopcov
ešte hlbšie
kde má lúka miechu
v horskej bystrine
plakali banické kone
so slepotou aj v ušku postroja
nedá sa uniesť ťarcha
človečieho vstupu do seba

a stále bolí
niekde za nás preto
zomierajú ovečky

po prázdnom vesmíre
kráča anjel
a k hrudi si vinie novú Zem

pod slnkom
ako pod srdcom

xxx

možno to predsa len bude
ako na obrázku
zo záložky v starej modlitebnej knižke
oblaky
tichí krstní rodičia dažďa
odstúpia
a niekto sa ma opýta
kde som bola

a budem sa vyhovárať
že nie
že život tak naliehavo volá
že je tu práca, chlapci a škola,
kam chodím nech viem zabrániť povodni,
ak by raz prišla: dnes či za mnoho dní

ale tak to nie je
a každý premrhaný deň
sa ukladá na tanierik
ako vytiahnutý náboj
ktorým zase zastrelili ľudstvo

bola tichá nedeľa
a ráno, len taká rýchla rybka,
malo bielu kostičku
po zmŕtvychvstaní
aj dnes
môže byť počuť
ten tichý zvuk cinknutia

xxx

(T.K.)
prišla jar
keď sa dažď vymenil
za tridsať strieborných
kvapiek

tak všetko svedčilo
o potrebe žiť

do širokého hrdla kukučky
písala láska
biele vlnovky

áno-nie
kývali sa v dedinách zvony
schované vo farebných
ženských sukniach

boli to dni
keď sa krajina

prestrela ako obrus
s modrou výšivkou z potôčika
s bielymi strapcami z vodopádov

ale bol to aj čas
keď som si prvýkrát
všimla na stole jeho okuliare
a zaboľelo –
ako bolí tajne v hodinkách
sedemkrát rýchlejši
psí čas

tak predsa len
je život nespravodlivý
a po kúskoch
mi ho bude
rozoberať naspäť

a zaťala som pästičky

ale nebola to pravda

lebo život je

mesiac na mňa mieri
svetlým magnetom
zem volá po dlhej linke topoľa
ľúbostnú správu pre nebesá
a ryby spievajú o bolesti
zo zimy prežitej mlčky na dne

a vo všetkom
je ukrytá jeho náruč

kedysi sa písalo o dojatí
a že z rovnakých dverí
vychádza spev aj plač
no možno celkom postačí kamienok
len taká bodka keď sme z výšky dvaja
a keď hovoríme
milujem

GRIGORIJ STARODUBCEV

NA CESTE

Pozrieť sa
do kaluže
a vidieť v nej
celú nezmenšenú krajinu
v ktorej vždy ráno
vstávaš do studenej izby

práve keď
za domom
padajú gaštany
do L-ka
a vo vzduchu
hrabú
neviditeľnými kopytami

—
prebehneš rýchlo
do kúpeľne
a pri poslednom kroku
sa mi stratíš
pod veľkými
kolesami

—
aj tak viem
že ťa ešte strasie
keď si uvedomiš
ako rýchlo
mizne
teplo z postele

V AUTOBUSE

Tvoj pokoj —
sedíš
no zvnútra
sa už pripravuješ na skok
Svet vonku
je len obraz
cez ktorý sa ľahko
preškrtnieš —
ako keď dieťa s Downom
čmára malým prstom
na sklo
bublíny

a do nich
všetky
tvoje myšlienky

IMPLÓZIA V BUBIENKOCH

Tma stúpa
a sídlisko sa plní
snami

na ktoré si zajtra
nikto nespomenie
N a p o l u d n i e
aspoň pištia
slnku letné gummy
ale teraz je ticho
také dvojslabičné

že bez teba

ho nie je možné

vysloviť

OBLAKY NAD JADRANOM

Pre starých námorníkov
sú aj tak všetky mraky
iba loďami
na ceste
do prístavov
chytajú
tie najväčšie
zvráskaveným okom
kotvia ich
do zreničiek
a keby mohli
tak im zmenia
kurz
až naspäť do detstva

X X X

Obrazne povedané
ušla si
ani len pusa
ani pu-
a ani p

potichu si si možno
ešte zašepkala
nejakú moju báseň
o tom
aký je svet
šikmý
a chladný
ako veľké zrkadlo
v ktorom sa všetky
naše chyby
násobia

Vybrané práce ocenených autorov – próza

KATARÍNA SCHMIDTOVÁ

Jablká

Helena nebola z nášho mesta. Odkiaľ prišla? Ktovie. Ale to vlastne nie je podstatné. Občas som ju stretávala na hlavnom námestí. Útla, dosť nenápadná. Vlastne, budem priama. Helena bola škaredá, chudá, zanedbaná. No... akosi ma magicky priťahovala. Dlho som nevedela čím. Pri častejších stretnutiach, ktoré prešli bez akéhokoľvek verbálneho či fyzického kontaktu, mi však zaplo.

Vôňa. Helena voňala.

Napriek špinavým montérkam, neumytým vlasom, polámaným nechťom a elipsám potu pod pazuchami, voňala. Nie živočíšne. Akosi inak. Ale ako?

***

Ťahá sa po chodníku, v ruke hrable. Škrípavý zvuk kovových zubov dáva svetu najavo, že Helena nepočuje a nechce počuť. Nikoho. Ja sa však nedám. Využijem moment našej spoločnej samoty a priblížim sa.

„Ahoj, odniekiaľ ťa poznám...“ stanem si pred ňu.

„Ja teba nie! Nikde som ťa nevidela makat'. Fajnovky, ako ty, asi nechodia na vepépe,“ odvrkla.

Neviem, čím ju zabrzdíť a dostať sa jej pod kožu. Nadýchnem sa a hlúpo, totálne hlúpo vytresnem:

„Pekne voniaš, aký sprej používaš? Ja mám rada Kiss of Love for woman...“

Uvedomujem si, že nič sprostiejšieho som už zapísať nemohla. Očividne mi nerozumie a dáva to najavo priamo.

„Choď do riti, vravím, nepoznám ťa! Ani toho tvojho krista vomena!“

„Veď ja nič, prepáč... Nie si smädná? Je taká horúčava...“ vtieram sa.

Na to konečne reaguje. Prestane škrípať hrablami a uprie na mňa smädný pohľad. Dokonca sa mi zdá, že sa v jej očiach mením na normálneho človeka.

„Bodla by borovička,“ vraví rýchlo a s nádejou, že si to nerozmyslím.

V blízkej krčme, plnej verejnoprospešných, je Helena medzi svojimi. Len ja akosi nezapadám. Nik ma nepozná. Chlapi čumia na moje čisté módné handry s pohrdavým úškrnom. V očiach sa im zračí zvedavosť, čo pod nimi skrývam. Chlipne prehlnú sliny a chopia sa svojich pohárov. Aby som nebola iná, dávam si aj ja. A všetkým platím. V tom momente si neuvedomujem, aká som v ich očiach krava. Sledujem len svoj cieľ. Dozvedieť sa. Všetko. O Helene. Myslím, že to vyriešim hneď na mieste, no... Som naivná!

Po druhom decáku borovičky mám scvrknutý žalúdok. Helene sa však otvárajú ústa. Hovorí. Neviem čo. Pálenka ma dvíha pod strop. Ale z úst ženy sa až ku mne, do výšky, dostáva vôňa. Iná ako borovička. Čo to, do čerta, tá Helena, okolo seba šíri?! Chlapi ju obchytávajú, snažia sa zahryznúť do jej perí, smejú sa... Z kúta krčmy sa priblíži postava.

Schmatne rozosmiatu voňavú ženu a zavrčí:

„Hybaj domov, kurva!“

Chlapík je mrňavý, ale o to zúrivejší. Pozrie k stropu a zhúkne na mňa:

„Čo, doboha, od nej chceš? Vypadni odtiaľto! Ožieraj sa medzi svojimi, nám nemusíš platiť, vystačíme si.“

Aj cez dymovú clonu sa ku mne dostáva čosi, čo nečakám. Z úst krpáňa cítiť... Nie borovičku, nie živočišne pižmo ani tabak marsiek. On vonia! Ale čím? Na okamih strácam vedomie, vôňa ma omámi ako droga. Ktosi ma stiahne na zem. Ťažkým jazykom sa stačím opýtať len:

„Kde bývaš, prídem ťa pozrieť...“

„Príď do domu s piatimi čiernymi psami a piatimi čiernymi chlapmi. Príď. O piatej... Budem ťa čakať...“ počujem útržky viet z dverí krčmy. Krpatý ju vlečie do neznáma. Hlava mi klesá na čiesi kostnaté rameno.

Prebrala som sa až doma. Na plecيا mi skočil ťažký pocit hanby. Chtiac byť neviditeľná, pritisla som si k tvári vankúš. Voňal. Helenou a krpatým. Vtiahla som do nosa vlastný pach. Bol iný. Celkom iný. Spray for woman, borovička, marsky. Fúj!

Nájdem ťa Helena, šomrem. Len keby som si spomenula, kde bývaš.

Niekoľko dní prevetrávam svoj zadymený mozog. Dlho mi nič nehovorí. Tak spím, spím, spím. Vankúš stále vysielá onú nedefinovateľnú vôňu a zrazu, celkom ticho, povie: „V dome s piatimi psami, piatimi chlapmi. Čiernymi, o piatej...“

Zaplo mi.

Vybieham z bytu. Nájsť ten dom nie je až také ťažké. Stačí otvoriť ústa. V tomto meste každý každého pozná.

Je dvadsať minút pred piatou. Letné slnko ma pichá do temena. Stojím pred malým domom. Rukami zvieram spráchnivené latky plota a nazerám cez štrbiny. Vidím záhradu. Jej tráva je pokrytá miliónmi okrúhlych červených, žltých a hnedých plodov. V prostriedku tróni veľká plechová vaňa. Plná vody. Hladina kolíše jablká. Zrelé, nahnité aj celkom zhnité. Farebné gule sa otáčajú, slnko ich prepaľuje z každej strany.

Nevojdem. Ešte nie.

Z domu počujem vresk, rehot a brechanie. Dvere sa rozčapia. Päť chlapov v čiernych kožených bundách vynáša nahé ženské telo. Psiská skáču, chniapu chlapom ruky, oblizujú ženu. Helena. Je to ona. Smeje sa, zvíja, piští... Plesk! Voda z vane vyšplechne a jablká sa bláznivo roztočia.

„Tak poďme! A pekne do čista!“ počujem hlas krpatého. Jednou rukou pridrižiava Helenu, druhou rozpučí nahnité jablko a drhne biele telo. Krúži okolo prsných bradaviek, tvrdo zaútočí na brucho, vkĺzne medzi stehná. Ostatní sa pridávajú. Jablková drvina sa zapení i v Heleniných vlasoch, zapchá jej nosné dierky, vtlačá sa do úst. Žena sa nebráni, len s chichotom vyplŕva sladkokyslú kašu. Na vodnej hladine narastá hnedastý bublinkujúci povlak, pripomínajúci jesenný burčiak.

„Dobre, kurva, stačilo, padaj! A teraz my,“ zavelil krpáň.

Helene to očividne neprekáža. Nahá a mokrá vbehne do domu. Chlapi naskáču do vane. Vyšpliechajú vodu od poslednej kvapky. Zvyšky rozmočených jablák oňuchajú psi. Ignorujúc túto detskú výživu, stiahnu chvosty a vytratia sa.

Záhrada zíva prázdnotou.

Je presne päť hodín. Tak ja teda idem.

„Pod', čakala som ťa,“ víta ma zakrútená do tenkej deky. Vyzerá akosi inak. Spokojná, oči sa jej lesknú, slastne sa naťahuje. Deky sa jej zošmykne z pliec a mätko padá k nohám. Helena si prejde rukami po hladkej pokožke, nadvihne ešte vlhké vlasy a smeje sa, smeje, smeje... Izba je prázdna. No odniekiaľ, celkom z blízka, počuť mohutný chlapský rehot. Všetci sú spokojní.

A všade voňajú jablká.

Sedíme v izbe. Je tu všetko, čo je potrebné na prežitie. Široká posteľ pre všetkých. Bachraté periny, impregnované tisícročnou špinou. Lepkavý stôl, zaprataný plechovkami od paštéty, úlomkami suchých rožkov. A zopár rozheganých stoličiek. Kachľová pec s útrobnami plnými smradľavého odpadu, ktorý keď sa zapáli, hreje. Na skrini kopa voňajúcich jablk. Základné ľudské potreby, podľa profesora Maslowa – jedlo, teplo, sex, strecha nad hlavou a pocit bezpečia, sú splnené. Pohodička.

Rozhovor, od ktorého si veľa sľubujem, nie a nie sa rozprúdiť. Habkám po cigarete, trasľavý plameň sa dotkne jej špičky. Ponúknem spolusediacu. Možno sa uvoľní...

„Prečo si ma vlastne zastavila na tom námestí?“ hlesne Hela.

„Ja neviem. Dráždiš ma. Nie som lesba, neboj, no niečo ma k tebe bohovsky priťahuje. Kto si? Prečo si tu? A prečo tak zvláštne voniaš... Prečo ťaháš za sebou hrable, a žiješ v dome s piatimi chlapmi?“

„Cha, tak toto ťa trápi? Som tu, lebo nemám kde bývať. Muž sa so mnou rozviedol, vyhodil ma z domu a naši neprijali späť. Ved' prečo by aj, keď som spávala s vlastným otcom? Čuduješ sa? Aj mne to bolo divné, keď ma otec začal obchytávať. Mala som len dvanásť. Povedal, že je to zdravé a ani jemu, ani mne to neuškodí. Len som to nesmela povedať mame. Tá sa to však dosť skoro dozvedela. A... finito!“

„Dobre, ale prečo si rozvedená? Ved' len potom si sa vydala, teda muž zrejme o ničom nevedel. Myslím, čo sa týka teba a otca...“

„Lebo som, podľa neho, jalová. Vieš čo to je? Nemôžem mať deti!“

Možno by sme s Helenou rozoberali tento problém dlhšie a predovšetkým z psychologického hľadiska. No ona nie je žiadna intelektuálka a ja sa do tej úlohy budem vkladať zbytočne. Som u jednoduchej baby, tak načo sa štelovať do nezrozumiteľných póz?

Chlapi z vedľajšej miestnosti boli netrpezliví. A najmä, zvedaví. Čakali, čo som priniesla. Ved' na návštevu sa nechodí len tak, s prázdnu rukou. Vovalili sa do izby. Vyhodila som na stôl slané oriešky, marsky a ťapku borovičky. Trapas! Ja som fakt nevedela, že mám pohostiť všetkých. Myslela som len na Helenu. Päť čiernych na mňa pozrelo ako na dementa. Chňapli po darčekoch a vypadli.

Tak. A zase bol priestor na rozhovor. No zazdalo sa mi, že Helena už nechce hovoriť. Možno mala chuť na hlt borovičky, ale neodvážila sa pýtať ju od čiernych.

„Tu máš prachy, pošli niekoho kúpiť víno alebo borovičku, mne je to fuk. Nebudeme tu trčať na sucho. Ak si hladná, daj kúpiť aj jedlo,“ poslala som ju za chlapmi s istotou, že len tak sa jej opäť otvorí zobák. Už som bola naozaj nasratá, že sa veci nehýbu.

Keď odišla, vošiel krpátý.

„Som si myslel, že si fajnovka. No, boduješ, babenka, boduješ. A teraz syp, čo od Hely chceš! Je to moja, akože, žena. Býva tu načierno, ale ak ju bonzneš, kurva, neručím za seba!“

„Ty s ňou spávaš, staráš sa o ňu?“

„Keď som v posteli s ňou, spávam s ňou! Jasné? Keď som neni doma, spí s ňou iný. Je nás tu dosť. Vadí to, kurva?“ vrčí krpátý.

„A, tebe to nevádi, že s ňou kefujete všetci?“ použijem jeho slovník. Som zrozumiteľná.

„Nevadí! Ona je šibnutá, nenásytná. Chápeš? Potrebuje to každý deň. S hocikým a aj desaťkrát. Má bielu pečeň. Vieš čo je to biela pečeň? Nevieš, no tak uvidíš...“ krpatý nedopovedal, lebo buchli dvere. Signál, že nákup je doma.

Ani nápad, že pri plnom stole ostaneme len s Helou. Sme v kompletke. Chlapi, psiská, Helena a ja. Borovičku pijú s plastových pohárov, v ústach sa im strácajú hrste orieškov. A aby neboli škodní, húlia jednu marsku za druhou.

Začína byť dusno. Pomaly zhadzujú bundy, s ríľami, ktoré im visia na pol riti, nemajú problém. Padajú im k členkom a oni ich s rehotom odkopnú pod stôl. Vyvalení na posteli, začínajú štekliť Helu.

No, poďme, kurva, vyzleč sa, veď si už vriaca ako kachle... A ty? Nepridáš sa?“ pichnú ma očami.

„Nie.“

„Nekecaj, chceš povedať, že si ešte nezažila grupák?“ hulákajú v radostnej predstave, že si kefnú s fajnovkou.

Teraz naozaj neviem, ako zdrhnúť. Spätkujem k východu.

Pri dverách sedí päť psov.

Zrazu sa krpatý zodvihne a podáva mi nahnité jablká.

„Zjedz ich alebo si nimi vyšúchaj... Aby si voňala. Nenávidím, keď sa smrady miešajú. A ty smrdíš dákou gebuzinou z obchodu. Len si ber, jablk je tu dost'. Do jesene na každý deň... Pre všetkých. Aj pre teba.“

Divo sa obzerám. Čakám pomoc od Heleny. Ale tá je už v objatí čiernych. Nevníma. Pomaly dvíha bedrá, chudé kolena odťahuje od seba. Slepý pohľad dvíha k stropu...

Izbu pretne silná vôňa jablk.

Predieram sa pomedzi psiská. Kopem do nich a je mi momentálne jedno, nech sú to aj vlci. Radšej sa dám zožrať im, ako mať pred očami naplno fungujúcu bielu pečeň.

Ako bežím k bráničke, šmyknem sa na zhnitých jablkách. Stieram si z nohavíc tú slizkú detskú výživu. Jednou rukou vrazím do bráničky, druhú si silno pritlačím k ústam, aby som im k jablkovej kaši nepridala vlastné raňajky.

Ja, krava!

***

Mesto chytilo jesennú srieň. Niekedy prejdem po hlavnom námestí. Škrípavý zvuk hrabiel počuť.

V diaľke vidím krpatého. Chcem sa mu vyhnúť, no neskoro. Padla som mu do zorného poľa.

„Kde je Helena, ako sa má?“ kokcem len tak, aby reč nestála. Teda aby tá moja trasľavá reč nestála a krpatý nedostal chuť ponúknuť ma ovocím.

„To ti ja, babenka, povedať neviem. Jablká sa minuli a smradľavú ženskú doma nepotrebujem.“

MÁRIA VARGOVČÍKOVÁ

EMO STORY

„Neopováž sa vyjsť z domu! Celý v čiernom, akoby nám niekto zomrel, na nohách gumáky, Ronyho obojok na krku a... a prečo máš vlastne mokré vlasy?“ Karin sa divoko rozmachovala rukami, zhadzujúc zo stien vzácne zbierky mŕtvych špendlíkmi prepichnutých motýľov a inej hávede, akoby šlo o život.

„To nie sú mokré vlasy,“ nalučal sa Jurko a zaťal dlhé kostnaté prsty s nalakovanými čiernymi nechtami. „To je naozajstný emo účes,“ vyhlásil dôležito.

„Nech je to, čo chce, takto von nepôjdeš! Pozri sa cez okno – vidíš? Sneh. S-N-E-H! Chceš dostať zápal mozgových blán a ochrnúť?“ od zúfalstva ním triasla. Chudák. Dostať sa Karin do rúk nie je žiadna sranda.

„Mamiiiiiiiiiiiiiiiiiiii-i-i... i...!!!!“ pišťal Jurko, no Karin ho šikovne schmatla pod krk. Kým ho dotiahla do kúpeľne, bol už fialový a oči mu vyliezali z jamôk ako veвериčke z Doby ľadovej, keď ju pricvakli dva ľadovce. No, pravdupovediac, neviem, čo je horšie, ale radšej sa vyhýbam obom – ľadovcom aj Karin.

Zavrela dvere. Ach, jaj. Asi by som mala špehovať cez kľúčovú dierku. Čo ak ho bude chcieť zavraždiť? Fön je ideálna zbraň. Viem si ju úplne živo predstaviť, Zoro pomstiteľ v ženskom vydaní: „Tu máš! Aby si mal prečo chodiť v čiernom!“ Karin je naozaj „drsnáčka“, ako sa o nej vyjadrujú všetci malí chlapci z okolia. Ale stačí vedieť, ako na ňu. Chápete, keď začne otvárať ústa, stačí povedať niečo v zmysle: „Zvoní ti mobil!“ a hneď je fuč, lebo sa bojí, že by nestihla zdvihnúť Tomášovi a ešte by si mohol pomyslieť, že už oňho nestojí, a našiel by si inú a potom by ho musela zavraždiť. S fönom.

„Hej, už stačí!“ doľahol ku mne zúfalý Jurkov krik a vzápätí sa fön odmlčal. Dvere sa otvorili a zjavil sa v nich... no... vyzeralo to ako môj brat. Vrhlo to na mňa ten naj emo pohľad, aký som kedy videla, a zašepkalo: „Vyzerám ako žalud“. A nanešťastie som nemohla namietat. A ani smiať sa.

„Fajn, to je už lepšie,“ vydýchla Karin povznesene a preniesla svoj pohľad na mňa. „Nemyslíš, Lela?“

„Jednoznačne,“ rýchlo som prikývla. Prižmúrila oči. To nie je dobré znamenie. Čo sa jej zasa nepáči? Mám predsa červené šnúrky na teniskách, takže nie som celá v čiernom. Určite si ich musela všimnúť. Najhrubšie, aké som v celom meste našla.

„Ty by si mi mala ísť príkladom!“ pichla mi čerstvo nabrúseným strieborným nechťom priamo do srdca.

„Ale... veď má teba,“ nervózne som sa usmiala.

„Nechceš si obliecť to krásne ružové tričko, čo ti naši poslali na narodeniny?“ skúšala, no musela vedieť, že nemá šancu. Niežeby som mala niečo proti ružovej, to fakt nie, ale na ramienka, s čipkou a úplne obtiahnuté, nič pre mňa.

„Radšej nie,“ zamietla som diplomaticky.

Vzdychla si. A pre istotu ešte raz. Potom konečne stiahla prst a odpochoďovala. Ani mi nezapriala pekný deň. No nič. Aj bez toho sa dá. Hlavne, že ma nenútila strkať si do vlasov odporne sa lesknúce sponky a štipce a vziať si jej trápnu bielu čiapku s takým zvláštne pokrúteným neidentifikovateľným druhom kvetu. Niečo sa jej muselo stať.

„Tak ideš, či čo? Za chvíľu zvoní,“ zachripel Jurko drsným metalistickým hlasom, ktorý používa výlučne pred ľuďmi, ktorí nie sú Karin. Aj ja k nim patrí, aspoň kým nedospejem a nestane sa zo mňa pyšná, hysterická, neznášateľná, arogantná, sebecká, ignorantská a totálne namyslená staršia sestra. Možno aj ona bola niekedy normálna. Vlastne by som ju asi mala ľutovať. Ale to sa dá, len keď nie je nablízku. V opačnom prípade je dosť nebezpečné zapodievať sa takými bezvýznamnými vecami. Musíte skoncentrovať všetky svoje sily a udržať ju čo najďalej od seba a od fönu.

„Jasnačka,“ zamrmlala som, skontrolovala košeľu na mieste, kde sa jej dotýkala Karin, či mi ju náhodou neprederavila (nebolo by to prvýkrát), strhla som čiernu vetrovku aj s vešiakom a ignorujúc výťah, šikovne som sa skotúlala dolu schodmi a vybehla na ulicu. Kvalitné čínske tenisky sa nezapreli. Prvé tri vločky snehu dokonale premočili moje len včera večer vlastnoručne zaštopkané vlnené čierne ponožky.

Brodili sme sa riedkou snehovou posýpkou.

„No táák, pozri, už len... hm... štyri... nie, necelých päť rokov a vypadneš na výšku a budeš mať od nej pokoj,“ utešovala som Jurka. Ani nezdvihol hlavu, len z celej sily kopol do nevinného kamienka zvláštneho tvaru a takmer zasiahol jednu učiteľku zo základnej školy. Taká

naľúkaná, stále nás v jedálni posielala na koniec radu. Zaslúľila by si. Ale to máte tak, vždy trpia tí nesprávní.

„Vykašli sa na ňu a užívaj si život,“ snaľila som sa, no Jurko ledva zdvihol ľavý kútik úst. „ľivot? A čo je na ňom dobré?“, zahundral.

Zastala som. Toto sa mi prestávalo páčiť. „To nie sú tvoje slová,“ povedala som potichu, ľľadiac mu priamo do očí.

„No a čo teraz? Udaš ma, že porušujem autorské práva?“ uškrnul sa, ale nie ako inokedy Normálne som ho nespoznávala.

„Jurko, teraz ma počúvaj...“ začala som, no skočil mi do reči: „Daj mi pokoj! Ty tomu nerozumieš.“

„Rozumiem. A lepšie, než si myslíš,“ zasipela som a už som dvíhala prst a chcela som mu ho zapichnúť do hrude, no v poslednej chvíli som sa zastavila. Musím si dávať lepšiu pozor, inak naozaj skončím ako Karin.

„Ja viem, že máš rád emo, ale... no... ono je to len ľľúpy štýľ, chápeš, aj keď to dobre vyzerá a aj hudba je fajn, ale nestojí to za to, zničiť si život pre názory nejakých absolútne neznámych, depresiami trpiacich zúfalcov,“ povedala som vážne. Sklonil hlavu a špičkou topánky vykopával kúsky rozbitého chodníka.

„A inak, mám pre teba niečo,“ usmiala som sa.

„Nič nechcem,“ zamrmľal.

Prevrátila som oči a vytiahla z ruksaku malú zelenú nádobku, plnú nechutnej mazľavej hmoty.

„Gél na vlasy!“ vykrikoľ a vytrhol mi ho z ruky. „Lela, ty si poklad!“ Od šťastia začal bozkávať gél. Nie mňa. To by tak bolo – trapas storočia. Brat na verejnosti pobozkal svoju sestru! Hrubým písmom na titulke školského časopisu.

„To je v pohode,“ vzdychla som si a pokrútila hlavou. „Len by sme si mali pohnúť, aby si si to stihol nakydať na vlasy pred prvou hodinou. Ešte ťa niekto takto stretne, zinfarktuje a budeš mať z toho problémy.“

Chvíľu mu trvalo, kým pochopil, že to nemyslím vážne. Ale pre istotu fakt pridol do kroku a asi prvýkrát v ľivote sme prišli do školy pred zvonením. Upratovačka na nás vyvalila oči, skontrolovala hodinky, otvorila a zatvorila ústa naprázdno a vzápätí jej metla vypadla z rúk. Stáva sa...

„Maj sa fajn,“ zamávala som Jurkovi a vybehla po schodoch na druhé poschodie. Skontrolovala som, či je čistý vzduch, a keď som nikde v okruhu dvadsiatich metrov nezazrela prehnane natupirovanú ľľalovú dekoráciu hlavy našej triednej (ona tomu hovorí vlasy), vydala som sa na úmornú, desať krokov dlhú cestu k triede. Zo zvukov, ktorým polorozbité dvere absolútne neprekáľali, aby sa ozývali po celej chodbe, som usúdila, že všetko je v najväčšom poriadku, a vstúpila som dnu.

„Lela!“ zvolala tá polovica ľľudí, ktorá si ma hneď všimla.

„Lela!“ zvolala tá druhá polovica ľľudí, ktorá si ma všimla s oneskorením asi pol milisekundy.

„Lela?“ volal Robo spod parapetnej dosky, kde pred malou chvíľou takmer hladko pristál jeho najnovšij model papierovej stíhačky. „Je tu Lela? Čo tu robí? Kedy zvonilo???“

„Hej, no tááá, nerobte paniku, ľľudia,“ prevrátila som očami, „sem-tam môľzem predsa aj ja prísť načas ako slušná študentka, nemyslíte? Ale nezvykajte si veľmi!“

A oni mi normálne začali tľieskať! Akoby som urobila niečo neviem aké úľasné. Ale veď, nestáľžujem sa.

Konečne zazvonilo. Hodila som ruksak k zhrdzavenej nôľke lavice, tej najvzdialenejšej od katedry a zároveň jedinej, ktorú som bola ochotná obývať. Malo to svoje nevýhody, medziiným totálne trafeneho spolusediaceho, ktorý si vždy mysleľ, že je niekto iný. Napríklad Pikachu. Normálne si vtedy priniesol rozrezanú tenisovú loptičku, namaľovanú na červeno-bielo, ktorá mala predstavovať pokéľoptu, a snaľil sa do nej nasúkať! Skončil pri prostredníku pravej ruky. Zlomil si ho. Bolo mi ho trochu ľľuto, a tak som mu priniesla vlastnoručne cestou do školy natrhanú a originálne naaranľžovanú kytičku sedmokrások. Zjedol ju. Nepýťajte sa ma prečo. Nepamätám si, že by sa Pokéľmoni ľľivili kvetmi. Ale on to vie určite lepšie.

Momentálne je však pre svoje okolie celkom nešľkodný, keďže v červenom tričku s bielymi bodkami predstavuje striedavo muchotrávkku červenú s vyoperovanými jedovými ľľľazami a chalana z reklamy na Dots („Bodky sú všade, bodky sú Dots!“). Len šľkoda, že nezohňal originál keksy, a tak si usilovne fixami prerába arašidové horalky, na ktoré majú v Lidlí akciu. Dostľ smutné, nemyslíte?

Ale aspoň je s ním zábava. A páči sa mu môj Denník nespravodlivo odsúdených na absolútne neprospešnú školskú činnosť. Keď sa práve nehrá na rôznych negramotných lesných mužov, pomáha mi doňho spisovať bezvýznamné udalosti typu očka na silonkách, rôznofarebné ponožky, výsledky ankety o najextravagantnejší účes (parochne boli automaticky diskvalifikované, ale keďže nikto nemal odvahu spýtať sa triednej, ako je to s jej vlasmi v skutočnosti, nemali sme proti nej žiadne dôkazy, a tak to bezkonkurenčne vyhrala), vône a pachy, rozmery lupín, vedecký rozbor vlasov na priereze a ďalšie roky ukrývané a len pre náš denník exkluzívne odhalené učiteľské tajomstvá.

Hej, a len tak mimochodom, volá sa Arnold. OK, viem, že to znie trafené. Ale chápete, v porovnaní s tým, čoho je schopný, vám to meno pripadá až prehnane a úplne nevhodne obyčajné.

„Lela, pozri,“ poklopkal ma po pleci načerveno nalakovaným nechťom na ukazováku pravej ruky. S povzdychom som privrela oči. Chápete, niežeby som nebola zvedavá na ďalší z jeho vynálezov, veď pilníky na biele muchotrávkové bodky alebo špeciálne muchotrávkové odšťavovače sa môžu zísť, ale práve mi hralo jedno z najúžasnejších gitarových sôl na svete a ja som musela stopnúť mp-trojku, obrátiť hlavu o celých deväťdesiatšesť stupňov doľava a už asi tisíci štvrtýkrát v priebehu tohto školského roku trpezlivo ubezpečiť Arnolda o tom, že je bezkonkurenčne najoriginálnejším živočíchom, obývajúcim našu bezvýznamnú modro-zelenú planétu.

No, musím priznať, že k tomu poslednému kroku som sa dnes nedostala. Namiesto toho som sa ohúrene rozosmiala. „Odkiaľ to máš?“ vyzvedala som.

„Hádaj,“ uškrnul sa Arnold. Na dlani mu bezmocne ležal chumáč pokrútených fialových vlasov.

„Tipujem, že si jej to nevytrhol z hlavy,“ nadhodila som nevinne a pri tej predstave mi zasa prišlo smiešne.

„Čo si o mne myslíš???“ zatváril sa urazene. Ach, jaj. Naozaj si o ňom dosť často nemyslím práve najlepšie veci. Ktovie, čo si on myslí, že si o ňom myslím...

„Hej, jasnačka, že to bolo len zo srandy,“ buchla som ho päťou do pleca. Skoro spadol zo stoličky. Žeby som zasa neodhadla svoju silu? Alebo sedel priveľmi na kraji? Čo ja viem, hlavne, že sme všetci zdraví a máme triednej vlasy.

„Nóó, ono to nie sú tak celkom jej vlasy,“ sprisahanecky stíšil hlas. „Sú z parochne!“

Naštvané som potiahla nosom. Takže mal vždy pravdu. Neznášam, keď má niekto pravdu, a nie som to ja. A anketa o najextravagantnejší účes je teraz neplatná – môžem s ňou začať odznova.

„To je naozaj fajn,“ poznamenala som sucho. Zarazil sa.

„Čo to nechápeš?“ poklepkal si na čelo ukazovákom ľavej ruky, ktorý mal zasa nalakovaný nabiele. „Ona je holohlavá!“

Mp-trojka, ktorú som sa práve chystala znova zapnúť, mi vypadla z rúk a ostala visieť na tenkom kábliku od slúchadiel. „Čo??? To... to si si práve vymyslel! Prečo by bola...?“ Nedokázala som vysloviť to slovo.

„Veď práve,“ zachmúril sa. „To by som rád vedel.“

„A ja,“ ozval sa prísny hlas priamo nad nami, „ja by som zasa rada vedela, prečo sa vy dvaja nepostavíte, keď vojde do triedy profesor, a úplne ho ignorujete.“

„Och, nie...“ zašepkala som a so zdeseným výrazom v očiach som sa pomaly zdvihla na roztrasené nohy. Chápete, niežeby som bola bojazlivá alebo čo, ale ani vám by nebolo všetko jedno, keby sa nad vami skláňala našťavaná osoba veľkých rozmerov s fialovou parochňou ešte väčších rozmerov na hlave a pod ňou holohlavá.

Arnold to mal ako vždy stokrát jednoduchšie. S odzbrojujúcim úsmevom pacienta na úteku z psychiatrickej liečebne vytiahol z vrečka popučený arašidový keksík a presvedčivo vyhlásil: „Bodky sú všade, bodky sú dots!“ A triednej to stačilo. Rezignovane sa prehrabla vo vlasoch, ktoré neboli jej, a odpochoďovala na svoje miesto, ďaleko preč od nás, ktorí sme odhalili jej tajomstvo.

„Sadnúť!“ zavelila ako starý vojenský generál a všetci sme ju s uľahčením poslúchli. Potom nám pozbierala z lavíc predmety, ktoré nepatria na hodinu literatúry. Pre Erika, svojho milovaného, našimi vecami obohacovaného a nami z duše nenávideného synčeka. Zbohom, Karinina mp-trojka, ak to do konca školského roka v jeho rukách prežiješ, tak sa možno ešte uvidíme. Teda, ak to ja prežijem v jednej domácnosti s Karin a jej fonom...

Naši rodičia sú preč už asi dva mesiace. Naháňajú sa v Egypte za rôznymi malými otravnými živými tvormi typu hmyz, ktoré nakoniec aj tak skončia mŕtve, prepichnuté špendlíkmi ako súčasť dekorácie obývacích priestorov nášho domu. Moja izba je tuším posledné miesto, ktoré ešte odoláva invázii, ak nerátame záchod a Jurkovu tajnú miestnosť za komínom, o ktorej existencii v skutočnosti okrem mňa, Karin a rodičov nikto z našej rodiny ani netuší.

To, že sú tam niekde v slnkom pripečenom zapadákovom vzdialení tisícky míľ vzdusnou čiarou, má svoje výhody. Tie sú však beznádejne zatienené druhou stránkou veci, ktorú predstavuje Karin. Poskrývala som všetky fony, ktoré som doma našla, a vlasy som si chodievala sušiť k susedom, ktorí si s opadanou omietkou na strope pokojne nažívajú pod nami. (Zásadne NEDUPEME! Zoškrabujú si ju ručne, aby mali proti nám dôkazy...) No, priznávam, trochu som to nedomyslela. Chápete, Karin je dospelá, zarába a kúpiť nový fón pre ňu nebol žiaden problém. Tie skryté som však už nenašla.

Rodičia sa vrátia možno zajtra, možno o sto rokov a možno nám príde už len malá zápalková škatuľka s dvoma polámanými nechtami, mamkiným prsteňom a krátkym odkazom načmáraným v hlaholike, že ich zožral nosorožec. To ma však momentálne netrápi. Problém číslo jeden na najbližšie dni by som charakterizovala niekoľkými stručnými slovami: „HOLOHLAVÁ???!“

„Prečo tie vlasy, dočerta, jednoducho nemá?!“ vybuchla som a zlomila na kolene tupú krikľavo žltú ceruzku, ktorou som si kreslila do zošita ženy s holými hlavami.

„Odkiaľ to mám vedieť?“ zapišťal Arnold a nervózne zahryzol do ďalšej arašidovej horalky.

„Spýtaj sa jej. Teba má predsa rada,“ trpezlivo som sa mu snažila objasniť situáciu.

„Nemá,“ vzlykol.

„Tak prečo ti vždy všetko prejde?“ logicky som argumentovala.

„Lebo si myslíš, že som blázon,“ nedal sa.

„A nie si?“

„...“

„Arnoooooold!!!“

„...“

Och nie, teraz zje zvyšných osem horaliek sám. To bude kruté. Posledné omrvinky extra hrubého neforemného chleba s extra tenkou vrstvou masla a jedným biednym kolieskom salámy (Karin sa ponáhľala, lebo jej zvonil mobil – veď hlavne, že nezomrieme od hladu) som vysypala von oknom po prvej hodine.

Bola som hladná. Potrebovala som sa s ním udobriť. Hneď!

Dôležito som si odkašľala.

„Arnold, prepáč, vážne nie si blázon, iba máš strašne veľký zmysel pre humor, naozaj, a o takých ľuďoch si potom iní ľudia myslia, že sú blázni, lebo nechápu ich vtipy a nechcú vyzerat', že sú blázni oni sami, pretože nemajú taký dobre vyvinutý zmysel pre humor, a celé je to také zamotané, že nakoniec nikto netuší, kto vlastne je blázon a kto nie je, a proste chápeš...“ Z posledných síl som sa konečne nadýchla a dychtivo som sa zahľadela na arašidový keksik, ktorý váhavo zastal na polceste k Arnoldovým ústam. Pomaly, ale naozaj celkom pomaličky vykonal čelom vzad a začal sa približovať a... potom už zrazu nebol. A ja som mala príjemný pocit, že najbližších päť minút zasa nezomriem na neznesiteľné bolesti v oblasti môjho večne prázdneho žalúdka.

„Ďakujem!“ nadšene som ho objala, veď mi práve zachránil život.

„To je v pohode, aj tak mi už prestávajú chutiť, musím zmeniť štýl,“ usmial sa a tak zvláštne, nesúmerne ma potľapkal po chrbte. Z ostávajúcích horaliek sa mu ušlo akurát tak sedem prázdnych pomaľovaných obalov, keďže mi zakázal vyhadzovať do koša veci, ktoré obsahujú červenú alebo bielu alebo červenú aj bielu farbu. Pedantne si ich poskladal a vložil do škatule plnej červeno-bielych smetí.

„Som blázon?“ spýtal sa Arnold zamyslene, keď sme po poslednej hodine ostali v triede sami (čosi ako nedobrovoľne dobrovoľná upratovacia čata). Rýchlo som zakašľala, aby som sa akože mohla robiť, že nepočujem, a ďalej som sústredene naháňala muchu a vražedne sa oháňala zošitom z biológie.

„Som blázon?“ dobiedzal Arnold, no ja som pohotovo vydala čosi ako lovecký pokrik a zo všetkých síl som sa zúrivo vrhla na najbližšiu lavicu, aj keď mucha spokojne oddychovala na operadle stoličky a päť metrov ďalej.

„Tak som blázon, či nie?!“ nedal pokoj Arnold, no keď som si opäť našla ďalšiu originálnu zámenku, aby som mu nemusela odpovedať (chápete, nechcela som mu klamať, ale bála som sa mu povedať pravdu, lebo potom by som sa cítila vinná za všetky tie horalky, ktoré som mu zjedla), zvrtol sa na päte a odkráčal von z triedy.

Ešte som si nestihla ani vydýchnuť a už vôbec nie zabiť tú hlúpu muchu a bol nazad. A vyzeral... zvláštne. Nie navonok. Žiadny žalud' ani orech, ani nič podobné, stále bol muchotrávkou alebo chlapíkom z reklamy na Dots. Tváril sa však úplne vážne, prehnane šokovane a trochu... smutne? Kto sa v ňom má vyznať...

„Lela...“ zachrčal cez stiahnuté hrdlo. Na čele sa mu vyrojili stovky malých kvapôčok potu a priťahované gravitačnou silou sa začali ladne kĺzať dolu lícami. „Lela... ona... ja...“ zajakával sa a trasúcim sa prstom sa pokúšal ukázať neidentifikovateľným smerom.

„Arnold, hlavne dýchaj,“ bolo prvé, čo ma napadlo po triezvom zvážení situácie.

„Lela... ty nechápeš... ona... ONA...!“ ešte stále nenachádzal slov.

„Arnold, ako mám, pre všetko na svete, niečo pochopiť, keď mi nepovieš, čo?!“ skúšala som to naňho s logikou, ale asi som to prehnala.

„Čože?“ nechápavo zažmurkal očami a offkal ma dvoma kvapkami potu.

„To nič, nechaj to tak, len mi už konečne povedz, čo sa deje, lebo ťa na mieste otrávim!“ prešla som k nevinným vyhrážkam.

„No... ona... vieš, triedna... zomrie,“ vydýchol a všetko okrem tej nemorálne otravnej muchy v okamihu dôstojne stíchlo.

„Čo? Kedy???“

„Neviem, to som nepočul,“ zmätene si šúchal ruky. „Ale ona... má *to*, veď vieš, tú vec...“

„Akú vec? Moju mp-trojku?“ nechápala som.

„N-nie, ale tú chorobu...“ asi ho vyviedlo z miery, že v takej chvíli dokážem myslieť chladnokrvne racionálne.

„Chrípka, žltáčka, týfus, syfilis, cirhóza pečene, leukémia, ra...“

„Panebože! Vlasy, parochňa, choroba...“

„... rakovina?“ zašepkala som s vyvalenými očami a zlou predtuchou. Arnoldovi sa rozžiarila tvár od radosti, že som na to prišla, a vzápätí sa rozplakal. Chudák. Keby som ja začula svoju triednu, ako vysvetľuje manželovi do telefónu, čo všetko treba zariadiť pred tým, než zomrie na jednu z najzákernejších chorôb na svete, a kde sa objednávajú hroby, asi by som najprv dostala infarkt, potom spísala poslednú vôľu a nakoniec sa dobrovoľne rozpredala na orgány a všetky nevyužitú zvyšky by som venovala na vedecké účely. Ale Arnold je silný a vcelku sa s tým dokázal vyrovnáť, aj keď na druhý deň prišiel do školy celý v čiernom, akoby mu niekto zomrel, s opuchnutými očami, čiernymi vlasmi a nechtami, v gumákoch a s obojkom na krku a všetky otázky týkajúce sa jeho dokonalého emo výzoru odbavil veľmi dôveryhodným tvrdením, že predstavuje „Men in black“.

Najsmutnejšie na všetkom bolo, že naša úbohá triedna, ktorej už z Arnoldovej muchotrávko-dots mánie poriadne preskakovalo, jeho premenu na normálneho emo chalana nezažila. V ten deň sa totiž v škole neukázala a ani nasledujúci a ani ten ďalší a vlastne sme ju už viac nevideli, ak nerátame niečo vyblednuté, zošúverené a skostnatené bez parochne, oblečené do zvláštnych bielych záclonkových šiat, čo privliekli štyria vážne sa tváriaci muži vo veľkej drevenej truhle so skleneným vekom v deň pohrebu a postavili to pred oltár.

Svet sa zbláznil. Všetci naokolo boli v čiernom a všetci revali ako o preteky, pričom nenápadne kontrolovali svojich susedov, či sa náhodou neulievajú. Vedľa mňa stál Jurko a v očiach nemal ani jedinú slzu. Keby Karin plná žiaľu neotvárala už štvrtý balíček hygienických vreckoviek, povedala by som, že bezcitnosť máme vrodenu.

Arnold kľčovite zvieral v ruke malú hračkársku pištoľ a celý sa triasol. Extrémne masťná ofina mu dokonale maskovala ľavé oko, ktoré mal inej farby ako to pravé.

Odrazu som cítila, že mi niečo steká po líci. Skoro som odpadla, rozhodla som sa predsa, že nebudem triednej kaziť atmosféru pohrebu zbytočnými slzami. Našťastie som vzápätí prišla na to, že kvapka je prísľaná. A potom som si uvedomila tú krutú skutočnosť, že mi je horúco a potím sa.

Tak som si teda rozopla pohrebnú čiernu bundu. V tej chvíli všetky nefalšované vzlyky nefalšovateľne stíchli a všetky oči plné úprimných slz sa úprimne odsudzujúce upreli na mňa. Mala som čo robiť, aby som nevybuchla od smiechu, a radšej som sa zasa zazipsovala. Krikľavo ružové tričko na ramienka a s čipkou sa asi na tú chvíľu veľmi nehodilo. Ale čo som mala robiť?

Nemohla som odolať, keď mi samo od seba vypadlo zo skrine priamo do rúk ako znamenie od triednej, že chce, aby sme sa neumárali od smútku za ňou, ale aby sme odvážne išli ďalej a dokázali v živote niečo veľké. Niečo, za čo by na nás tam hore mohla byť hrdá a čo by o nás mohol starý sivovlasý kňaz dôstojne predniesť na našom vlastnom pohrebe, plnom čiernych ľudí usilovne roniacich veľké čierne slzy.

Vedela som, že tak to má byť. A vedel to aj ten chalan, čo sedel úplne vpredu s najlepším výhľadom na truhlu a nervózne sa pohrával s tou najúžasnejšou žltou kravatou, akú som kedy videla. Teda, bola to úplne normálna žltá kravata ako každá jedna žltá kravata, ale na ňom vyzerala inak. Zbláznila som sa do nej a vedela som, že ju musím mať, alebo sa jej aspoň dotknúť. A tak, keď sme konečne vyšli von a na čele s truhlou sme vyrazili k vykopanej jame medzi dvoma ďalšími vykopanými jamami, šikovne som sa prepletala pomedzi uslzených ľudí až k nemu.

Chystala som sa ho pozdraviť, vážne, ale keď sa obzrel (asi som mu dosť dlho, dosť nápadne a poriadne otravne odkašľavala rovno do ucha), stratila som reč. Nevedela som, že vyzerá tak dokonale. Prečo mi to nikto nepovedal???

„Hej, môžeš s tým prestať?“ ozval sa a všetky moje ilúzie nenávratne splasli.

„Sorry,“ povedala som najľadovejšie, ako som len vedela, a vrhla naňho ten najodsudzujúcejší pohľad, aký len dokázali vytvoriť talentované tyčinky a čapíky mojich hypnotizérskych očí. Tak sa zľakol, až sa skoro zosypal na zem.

„Spravil som ti niečo?“ spýtal sa s jednoznačne predstieraným záujmom.

„Hm... nie,“ odvrkla som a otočila sa mu chrbtom, čo asi nepôsobilo práve najefektívnejšie, keďže som musela po hrbolatej bahnistej cestičke kráčať bokom a každú chvíľu som sa potkýnala o kamene a konáre, ktoré sa tam z ničoho nič úplne spontánne objavovali.

„OK, tak nič potom,“ pokrčil plecami a vopchal si do uší malé čierne slúchadlá, ktorých kábliky sa nevinne strácali v záhyboch jeho čiernej košele. Z vrečka vytiahol malú čiernu škatuľku so strieborným nalakovaným kvietkom a neprítomne si prepínal pesničky. A vtom ma nečakane osvietilo.

„To je Karinina mp-trojka!“ zasyčala som nahnevane a vycerila a naňho svoje dokonale vydrhnuté biele zuby. Fakt neviem, prečo prižmúril oči, asi ho oslepil ten záblesk svetla, ktorý sa od nich odrazil.

„Teraz je moja,“ taktne mi odsyčal.

„To v žiadnom prípade!“ prskala som v zápale slovného súboja. „Odkiaľ ju máš?“

„Od mamy“ odsekol.

„Áno, jasné,“ sarkasticky som sa zasmiala. „Odkiaľ by, pre všetko na svete, práve tvoja mama práve moju mp-trojku, ktorú mi zhabala triedna pre svojho rozmazaného, tupého synčeka Erika??? Iba ak...“ Ach, jaj, prečo vždy ja???!!!

„Teší ma,“ podával mi ruku a vrhol na mňa pobavený pohľad spod nadvihnutého ľavého obočia – pravdaže aj spod toho pravého, ale to nemal nadvihnuté, chápete. „Rozmaznaný, tupý synček Erik,“ predstavil sa pre istotu, ak by som na to čisto náhodou predsa len ešte neprišla aj sama.

„Lela,“ zahundrala som úplne znechutene a bez nálady som mu potriasla veľkou rukou s načierno nalakovanými nechtami. „A máš fajn kravatu.“

„Dík, chceš sa jej dotknúť???“ nevinne sa uškrnul.

„Nie,“ odvrkla som. Vzápätí zafúkal vietor, kravata sa bezmocne zatrepotala vo vzduchu a pohľadila ma po líci. Nenávidela som sa za to, že som nedokázala zabrániť blaženému úsmevu, aby sa mi hlúpo rozťahol po celej tvári. A Erika som nenávidela preto, že si to všimol. A pre Karininu mp-trojku. A kravate a čiernym vlasom a skvelým teniskám. Ešte niečo som zabudla? Hej, presne, ešte to, ako dokáže nadvihnúť ľavé obočie. Irituje ma, že mne to nejde!

Ani hodinový tréning pred zrkadlom nepomohol. Mojm najväčším úspechom bolo jednoznačne asi polmilisekundové, poruchou nervovej sústavy vyvolané šklbnutie kdesi v oblasti oka, ktoré však nemalo žiadny vplyv na životný rytmus môjho ľavého obočia. Vzdala som to. Ešte by som mohla prísť o posledné zvyšky duševnej rovnováhy už aj tak značne rozkolísanej dnešnými udalosťami.

Najhoršie na všetkom bolo, že som naňho nevedela prestať myslieť. Bol VŠADE! V kalendári, v časopisoch, na nete, v Jurkovej ručne vyrobenej emo príručke... Erik. A jeho tvár aj stým dokonale krivým úškrnom – aj tú som mala stále pred očami.

Bolo to však ako na písomke z dejepisu. Viete, ako keď si nemôžete na niečo spomenúť a vidíte celú dvojstránku, kde to je napísané, so všetkými obrázkami aj masťnými fľakmi od šunky, len text je nečitateľný. Normálne som v duchu hľadala na detailný 3D model jeho tváre, ale farba očí? Tvar nosa? A nemá náhodou takú malú briadku?

Najbližšie sa asi zahrám na všímavú...

Najbližšie však bolo bližšie, než som bola vôbec schopná predpokladať. Bolo to hneď o pár sekúnd, keď sa z ničoho nič zjavil vo dverách mojej izby a ja som zazmätkovala a nevedela si spomenúť, či mám najprv pozdraviť a až potom odpadnúť, alebo naopak. Tak som teda pre istotu neurobila ani jedno, ani druhé. Jednoducho som ostala stáť s vyvalenými očami, ústami do „O“ a nohami do „X“ a tvárila sa, že všetko je v najlepšom poriadku. Zradila ma však moja posledná akváriová ryбка, ktorá sa práve v tej chvíli rozhodla otrčiť plutvy a obrátiť hore bruchom. Ostala som sama a Erik nemal briadku.

„Čauko,“ uškrnul sa a akoby nič vkročil na posvätnú pôdu mojej izby. Podlaha nesúhlasne zavýzgala. Aspoň niekto tu ešte drží so mnou.

„Čo chceš?“ zavrčala som pohostinne.

„Nevedel som, že si Jurova sestra,“ prehodil ľahostajne a zvalil sa do kresla, kam odkladám ihly, keď niečo zmysluplné šijem. Dúfala som, že sa na niektorú z nich napichne.

„Tak teraz to už vieš. Šťastný? Nech sa páči, môžeš ísť,“ zdvorilo som sa ho pokúšala vykopnúť z môjho sveta, no on sa len zúčastnene zasmial.

„... Jurova milá sestra,“ opravil sa a určite naschvál nadvihol to hlúpe obočie. Mala som chuť niečo trhať, no okrem Erika a tej mŕtvej rybky som nenašla nič, čoho by mi nebolo ľúto, a tak som to radšej rýchlo predýchala.

„Čo máš ty s mojím bratom?“ s námahou som precedila cez zuby.

„Zatiaľ ešte nič,“ pokrčil plecami a so zasneným výrazom dodal: „Ale bude kapelka.“

„E?“ bolo jediné, na čo som sa zmohla, a vzápätí som vybuchla smiechom. Môj brat a hudba??? Čo ste už všetci mimo?

„Mala by si počuť, ako spieva, vážne. Je dobrý,“ snažil sa ma presvedčiť. Zbytočne. Nerušene som sa smiala ďalej.

„Ale na koncert prídeš, však?“ spýtal sa a v očiach mu tak zvláštne zaiskrilo. Zarazene som sa prestala smiať. Chce, aby som prišla? Prečo??? Veď sa predsa nenávidíme. Počkať, a čo robí v mojom kresle v mojej izbe? A ja si s ním pokojne vediem dialóg a všetky ihly lenivo trčia zabudnuté kdesi v skrinke!!!

„Ani za nič,“ zamračila som sa. „Netúžim stráviť zvyšok života s pípajúcim strojčekom v ušiach. Pokojne si tam vyrevujte aj bez mojej maličkosti. A teraz von!“

Neochotne vstal a pomaly, nadvihujúc päty pri chodení, sa odšuchtal. „Maj sa.“

Zabuchla som za ním dvere a vyčerpane sa zvalila do kresla.

„Jjjáááau!!!“

Z jemne krvácajúceho zadku mi zlovestne trčala vražedná ihla. A keď som potichu vzlykajúc hľadala v skrinke plnej čiernobielych zdrapov látky, rôzne hrubých nití a gigantických gombíkov svoj vlastnoručne vyrobený srdiečkový vankúšik na ihly, našla som fňon.

Dostali sme novú triednu. Mladá, vychudnutá, s dokonale rovno rastúcimi vlasmi dokonalej orieškovohnedej farby takmer až po zadok a dokonale falošným úsmevom. Nabehla do triedy plná nadšenia a po chvíli vybehla červená a so slzami v očiach. V ten týždeň sme ju viac nevideli.

Cez víkend sa jej asi podarilo zregenerovať zásoby síl a odreagovať sa, pravdepodobne aj nabrat trochu odvahy, o čom svedčil jej triumfálny pondelkový príchod. Čierne slnečné okuliare na očiach, šikovne ukrývajúce vražedný pohľad, a ťažká palica na pleci – hneď sme stíchli.

Arnold zarazene spustil ruku s odistenou detskou napodobeninou granátu a vyvalil oči. Teda aspoň jedno určite, o tom druhom som to len predpokladala, keďže bolo maskované závojom čiernej ofiny. „Toto nedopadne dobre,“ zaševlel ledva počuteľne.

„Tiež si myslím,“ prikývla som so zlou predtuchou, nespúšťajúc pohľad z osoby, ktorá mi neviem prečo pripomínala Karin.

„Táák, to by sme mali,“ zapišťala naša nová triedna spokojne a to tajomné strašidelné okolo nej sa v momente rozplynulo. Všetci sme vybuchli od smiechu a Arnold ľahkovážne vyhodil do vzduchu granát, ktorý, ako sa ukázalo, nebol len trápnu napodobeninou z

„Dík...“ zavrčala som a zabočila do najbližšej úzkej tmavej uličky, len aby ho nenapadlo prejsť na druhú stranu a priblížiť sa tak ku mne. Bolo by to dosť nebezpečné, chápete, preňho.

V uličke však už striehla Karin, ktorá sa vracala od svojho frajera. „Lela?“

„Nechaj ma na pokoji, dobre?“ začínalo mi byť do plaču. Tí otravní ľudia sú asi fakt všade!

„Ako myslíš,“ vyzerala zmätene, žeby sa o tom ešte nedopočula? „Ja len, že Jurko má dnes nejakú hudobnú skúšku či čo a trochu sa oňho bojím...“

„Jurko už nie je decko,“ zastala som sa brata. Rada som držala s ľuďmi, ktorí neboli Karin. „Ty si v jeho veku chodila s tromi chalanmi naraz, podľa toho, kde sa práve konala nejaká trápna disko akcia, a nikto sa ti do toho nemiešal, tak by si ho tiež mohla nechať na pokoji, nemyslíš?“

„No...“ ostala zarazene stáť. Bolo mi to však jedno.

„Poď, Arnold,“ ťahala som ho rýchlo preč.

„Ja som nechcel...“

„POD! A nerozprávaj!“

„Áno, veď idem...“

„NEROZPRÁVAJ!!!“

“

„Fajn.“

Radšej som ho odprevadila až domov, chápete, aby nespravil niečo unáhlené a nepremyslené. Pri Arnoldovi nikdy neviete...

Jeho rodičia boli od šťastia celí bez seba, keď ho zazreli. Báli sa totiž, že sa stal obeťou toho nebezpečného teroristického útoku, o ktorom hovorili v telke. Keď som ich taktne vyviedla z omylu a naznačila, že žiadni teroristi sa nekonali a že to celé spôsobil ich úbohý, jednoznačne nevinný synček, trochu ich to vzalo a vyhnali ma preč, vraj mám naňho zlý vplyv. Pekné od nich.

Vôbec som nemala chuť prísť domov a čeliť Karin. Ešte som na to nebola dostatočne psychicky pripravená, potrebovala som čas. A tak som sa teda bezcieľne túlala mestom, až som sa akýmsi zákerným riadením osudu ocitla pred malou murovanou búdou, z ktorej sa ozýval neskutočný rachot a rev.

Chvíľu som nechápavo stála a počúvala. Škoda, že to nemalo okná, fakt som bola zvedavá, čo za individuá sa to tam hrajú na drsných. Práve keď som si uvedomila, že mi zamrzol malíček na ľavej nohe a asi by som sa radšej mala pobrať ďalej, sa dvere z ničoho nič rozleteli a na scénu vybehlo päť polonahých šialencov, ktorí sa začali guľovať.

Vystrašene som ich sledovala. Fakt som sa bála o ich zdravie, viete, aj telesné, ale hlavne duševné. Vyzerali, že sú dosť mimo. Zvažovala som, že niekoho zavolám, napríklad záchranku alebo Arnolda, ten by si s nimi rozumel. Potom som však dostala lepší nápad.

Nenápadne, zahladzujúc za sebou stopy tenisiek v hlbokom snehu, som sa prikradla k vchodu do tej tajomnej svätyne hluku, a keď som nahliadla dovnútra, skoro som odpadla.

Mali tam všetko... VŠETKO! Áááá!!! Bicie, ale také poriadne s gigantickým kopákom a piatimi činelmi, elektrické gitary, basgitaru, mikrofón a... husle? Neverím! Elektrické husle!!! A steny aj strop, stoličky, gauč, reproduktory, jednoducho každý kúsok voľného priestoru polepený stovkami plagátov, nálepiek, umeleckých čmáraníc alebo čierno-bielo vymaľovaných útržkov štvorcovaného papiera.

Keby sa to dalo, rozplynula by som sa od šťastia. No fakt, práve som sa ocitla v raji, takom ako si ho ja predstavujem. Odrazu som vedela, prečo sa tí chalani tam vonku guľujú polonahí. Hovorí sa tomu klasické prejavy umeleckej duše. Všetci umelci boli vyšinutí. Čím vyšinutejší, tým geniálnejší a nadanejší.

Bola som do nich platonicky zamilovaná krásnych sedem a pol sekundy. Potom ma niekto poklopkal po pleci, až som vyskočila asi pol metra do výšky, tresla si hlavu o zárubňu dverí a vzápätí dosť nedôstojne zletela z oblakov a zo siedmeho neba späť do krutej reality, v ktorej sa dokonali umelci premenili na Erika, môjho brata Jurka a štyroch ďalších, drsne sa tváriacich chalanov s dokonale uhladenými čiernymi ofinkami. Čo som komu urobila???

„Vitaj u nás, Lela,“ zaškeril sa Erik a pohostinne rozťahal ruky.

„Majte sa,“ taktne som odmietla pozvanie a šikovne pomedzi nich kľučkovala na slobodu.

„Hej, kam zdrháš?“ zarazene za mnou cival jeden takzvaný emo umelec s veľkým tetovaním niečoho zvláštneho abstraktného na hrudi.

„Ja... zabudla som nakrmiť škrečky,“ pohotovo som klamala, pričom mi neušiel pobavený Jurkov úškrn. No čo, fakt som ich raz dávno zabudla nakrmiť, dokonca viackrát za sebou, až zdochli. Chúd'atká. A ako smrdeli, kým sme im konečne umelými lopatkami vykopali v pieskovisku za bytovkou hrob a vystrojili dojímavý pohreb, na ktorom sa zúčastnili všetky mačky z okolia. To bola teda romantika. Doteraz sa mi chce plakať, keď si na to spomeniem...

„Ako myslíš,“ pokrčil Erik plecami a čosi v jeho hlase spôsobilo, že mi po chrbte prebehli zimomriavky. „Ale keď budeš mať niekedy čas, pokojne sa zastav,“ dodal a vediac, že sa nedočká mojej odpovede, sa otočil a pomaly všuchtal do skúšobne. Ostatní ho nasledovali a nenápadne na mňa zazerali ponad plece a popod ofínu. A ja... no, fajn, priznávam, na vlastné prekvapenie som neodkráčala s víťazoslávnym úškrnom preč. Zarazene som tam stála a civela na zabuchnuté dvere s nasprejovaným čierno-bielym kockovaným vzorom a všetka moja rokmi praxe poctivo nadobudnutá inteligencia mi bola nanič.

Nechápala som. Nechápala som strašne veľa vecí, napríklad Erikov smutný hlas, jeho ponuku, moje zimomriavky a to všetko dokopy. Ale najviac som nechápala, prečo tu teraz stojím a zamýšľam sa nad vecami, ktoré aj tak nepochopím. Niečo fakt nie je v poriadku a myslím, že to nesúvisí s mojimi premočenými teniskami, aj keď tie sú naozaj mokré, a Karin ma s najväčšou pravdepodobnosťou zavraždí za porušenie paragrafu tridsaťštyri odseku sedemstopäťdesiatjeden o vhodnej a vyžadovanej zimnej obuvi.

Konečne sa mi podarilo pričvachtať domov. Z kúpeľne sa nieslo melodické vrčanie fônu a žiarovka na chodbe bola vypálená. Rýchlo som skopla tenisky z nôh a hodila ich v kuchyni do rúry, ktorú som skúsene zapla na maximum. Hneď boli suché. Odložila som ich do skrinky na topánky úplne dozadu, aby nikoho ani len nenapadlo, že by som ich mohla mať niekedy v poslednom čase obuté. Bola som dokonale nenápadná. Škoda, že mi nenapadlo otvoriť okno a vyvetrať tú zvodnú vôňu jemne spálenej gummy...

„Fuj! Čo to tu tak smrdí??“ Karinín nos nemá široko ďaleko konkurenciu.

„No... ehm... akurát som sa chcela ísť osprchovať...“ snažila som sa to zahovoriť. „Vieš, dnes sme mali telesnú a... hm... basketbal, to sa spotíš, fakt...“

„No jasné,“ zamračila sa. Očividne mi neverila. No, ani sa jej nečudujem, ja by som si asi tiež neverila.

„Ale už idem, tak...“ pomaly som sa posúvala smerom ku kúpeľni, do bezpečia oranžových kachličiek. Už len pár centimetrov...

„LELA! To boli tvoje tenisky!!!“ zvriskla odrazu Karin a zvrátila nos ešte viac. „Ty si ich... piekla??“

Už som viac nečakala. Bezmyšlienkovite som sa zvrtila a zvolila útek, ťažkopádne sa uhýbajúc pred dvoma nepriateľskými, zúrivo mávajúcimi rukami so špicatými striebornými pazúrmí. Dvere som zabuchla fakt v poslednej chvíli a zúfalo som mykala kľúčom, snažiac sa zamknúť, až kým mi nedošlo, že točím do zlej strany. Potom to už bola hračka. A všetky fôny boli na mojej strane...

Už zasa snežilo. Znudene som sa pokúšala upadnúť do hypnózy sledovaním nekonečných radov padajúcich bielych chumáčikov zľadovatenej vody, ale nešlo to. Všetci boli v škole a to ma deprimovalo. Niežeby mi tá stará rozbitá búda plná ľudí, ktorí vás aj tak nemajú radi, nejako extra chýbala, ale bolo to zvláštne sedieť doma s pocitom, že tam už nepatrím. Nepatrím nikde. Fakt dosť nanič.

S povzdychom som sa odvrátila od okna a zatiahla tmavé závesy plné malých strieborných mesiačikov a hviezdíčiek. Vrhla som znechutený pohľad do zrkadla. Takto bez povinnej rannej hodinky v kúpeľni a v pyžame s obrázkom usmievajúcej sa slnečnice som nevyzerala ani trochu emo. No, pravdupovediac, nebolo to zlé – ale ani dobré. Bolo to... čudné. Všetko bolo totálne postavené na hlavu – to so školou, s Erikom, s Karin... A okrem toho, ako podľa vás nakúpim darčeky na Vianoce, keď sa môj sponzor fláka kdesi v Egypte a prepichuje exotický hmyz jedom napríklad špendlíkmi??? Chcem svojich rodičov! Hneď!!!

Ding-dong!

No jasné. Neuveriteľne vtipné. Čo by tu robili???

Bežala som otvoriť dvere, snažiac sa z plných síl si vsugerovať fakt, že nie je reálne, aby to boli oni. V mysli som však videla mamkin veľký úprimný úsmev, plný zaplombovaných zubov, a ockove prižmúrené oči, smejúce sa spoza hrubých skiel okuliarov. Tak veľmi som ich chcela vidieť, až som sama seba nechápala.

Položila som ruku na kľučku a prišlo mi zle. Nádych, výdych a poďme na to. Stlačila som.

„Arnold?“ Vlna sklamaní.

„Rodičia ma vyhnali na prechádzku,“ pokrčil plecami a zovrel hračkársku pištoľ, až mu napuchli žily na pravej ruke. „Potrebovali sa ma zbaviť, aby v pokoji predebatovali situáciu a vybrali mi druhú najlepšiu školu v okolí – hneď po gymku, s ktorým im to tak trochu nevyšlo.“

„Ako to - im?“ zarazila som sa, no Arnold bol plne sústredený na zvyšok rozbitej čiernej zlatej vianočnej gule, visiaci zo stropu v chodbe, ktorý sa snažil zamerať a hádam aj zostreliť tými malými štiplavými žltými nábojmi za štyridsaťdeväť centov z obchodu všetko za deväťdesiatdeväť centov, a nevnímal ma.

„Je to predsa *tvoja* škola. Čo sa ti do toho majú čo miešať,“ snažila som sa zachytiť jeho sklený pohľad a nenápadne mu tú myšlienku vsugerovať.

„Pfiíí... BUMMMM!!!“ vyrazilo z neho, žltá guľka sa obtrela o vystrašené chlípky môjho ľavého ucha a o necelú milisekundu nato sa zneškodnená ozdoba bláznivo rozhojdala.

„Arnoooold!“ netrpezlivo som ho poklopkala po čele.

„Chcem byť vojakom,“ zasipel a bez miľnutia oka postrelil náš úbohý zvyšok vianočnej gule po druhýkrát. „Ostreľovačom. Ale nechcem zabíjať. Chcem byť lesným mužom, princom, bezdomovcom, úspešným právnikom, zločincem, detektívom... chlapíkom z reklamy na Dots...“

„Arnold,“ oslovila som ho, dôrazne artikulujúc a snažiac sa nepôsobiť ako človek, ktorý sa práve rozpráva s bláznom. „To sa nedá, vieš? Musíš si vybrať...“

„Ja som si už vybral – chcem byť hercom,“ spustil zbraň a konečne sa mi zahľad do očí. „Ale nemôžem. Bude zo mňa učiteľ – to je povolanie, za ktoré sa dospelý muž nemusí hanbiť. Pre mňa ako stvorené.“ Odfrkol si.

Mne sa však konečne rozsvietilo.

„Arnold, z teba by bol predsa najlepší herec v histórii!“ zvolala som. V duchu som už videla reklamy na svetové trháky od výmyslu sveta s jeho úprimnou vyrážkovou tvárou a neprítomným úsmevom, ktorým si každého získa. To bola jeho budúcnosť. Ako to, že som na to neprišla skôr?

„Ale nikdy nebude, už o tom rozhodli,“ zamrmlal a odložil pištoľ spolu so svojim odvážnym snom späť do deravého vrečka.

Nevedela som, čo na to povedať. Hľadala som do zeme, na Arnoldove čierne šnúrky, a rozmýšľala nad tým, prečo má jednu zviazanú a druhú nie.

Odrazu sa tie šnúrky posunuli a aj s topánkami sa dali na odchod.

„Počkaj!“ zvolala som, vbehla do bytu po hrubú čiernu bundu, kľúče a čiapku, ktorou som plánovala zakryť ten odstavajúci zmätko na mojej hlave, a vzápätí som sa už vliekla za ním dolu schodmi.

Nemali sme cieľ a v podstate ani smer. Sledovali sme stopy v snehu, ktoré sa zmätene križovali, až ostali len jedny a aj tie sa nakoniec skončili pod mohutným hrbolatým orechom. Zafúkal vietor a o líce sa mi obtrela niečo studené a mŕtve.

„Jurko...“

„Nechaj ma!“ odtlačil moje natiahnuté ruky, pripravené súcitne sa mu prehrabnúť vo výdatne nagélovanych čiernych vlasoch, vrátil sa do svojej izby a hodil sa na posteľ. Kľakla som si k nemu, otvorila ústa a premýšľala, ako začať, keď sa tam odrazu len tak, bez varovania, zjavil nepriateľ číslo jeden.

„Čo tu chceš?“ zasyčala som naňho, porušujúc tak všetky Karinine paragrafy o slušnom uvítaní host'a.

Pozrel na mňa a v tej chvíli ma všetka chuť byť k nemu odporná prešla.

„Ja... prepáč,“ zašepkala som zakríknuto a odvrátila sa preč. Vidieť Erika so slzami v očiach a bez žltej kravaty, to nebolo len tak.

Kľakol si ku mne a položil ruku Jurkovi na plece.

Mlčal.

Prečo ho vlastne tak nenávidím?

Ach, Karinina empétojka, skoro by som bola zabudla. Tá, ktorú som najprv ja ukradla jej a až potom on mne. A kravata, žltá, ktorú dnes nechal doma. Ľavé obočie, ktoré zabudol dvihnúť, keď zbadal vyblednuté telo, kedysi patriace Tomášovi, bezmocne sa hompáľať pár desiatok centimetrov nad tvrdou, nevinne bielou zemou...

A to je všetko?

Všetko.

Hlúpe.

Viem.
Tak s tým prestaň.

Fajn.

Fajn.

Neisto som naňho pozrela, z ničoho nič tam však kľučal niekto úplne iný, aj keď sa naňho trochu podobal. Mal jeho vlasy, jeho oči, jeho tvár, ruky, čierne tričko, opasok a dve prepletené reťaze. Bol to Erik – a predsa to nebol on.

Vtom sa Jurko nadvihol, natiahol ruku, otvoril tretiu zásuvku na svojom stolíku a vytiahol odtiaľ zdrap papiera plný škrtania, rôznych šípok a malých pokrivených písmen. So zúrivosťou grimasou ho pokrčil a chcel ho odhodiť, no Erik mu ho vytrhol. Rozložil si ho na kolene a skamenel.

„To je jeho písmo,“ zachrčal takmer nezrozumiteľne.

„Je to jeho... posledná pie-pieseň,“ zavzlykal Jurko a znova zaboril hlavu do čierneho vankúša s veľkým zeleným štvorlistkom, vyšitým uprostred.

Naklonila som sa k Erikovi a spolu s ním lúštila malý úlomok duše jedného veľkého gitaristu, ktorý sa raz bláznivo guľoval v novembrovom snehu so zvyškom kapely a nič nenasvedčovalo, že...

Môj život nie je báseň plná rýmov
aj keď z diaľky tak možno vyzerá
som voľný verš na rýchlej ceste
za koncom bezmenného prúdu vedomia
väzeň riadkov
ktoré nesmiem prekročiť

kašlem na výčitky
svedomia že iní žijú
a ja...

vyhrávam?

Položila som trasúcu sa ruku na papier vedľa Erikovej a prekrížila svoj malíček s jeho hrubým hrboľatým malíčkom. Trochu sa mykol a takmer nebadane nadvihol ľavý kútik úst. A ja som kdesi uprostred všetkej tej prázdnoty vnútri vyčerpane pristála na vyplavenom kúsku zeme a zaborila tvár do voňavej zelenej trávy.

JÁN MILOSLAV TAZBERÍK

Biela karta

Udalosti bývajú, pravdaže, často utajené, a možno sa nikto ani nedozvie, ako sa odohrali. A možno ani ten, kto stál v ich strede. A tak to bolo aj s tým príbehom. Vracal som sa v ňom k akýmsi hlbším, nejasným dôvodom, ktoré som celkom nechápal.

Začal som však okľukou, mojou ostatnou návštevou Londýna, kde som sa stretol s jedným svojím známym, Petrom Whitom z redakcie The Times.

„A určite ti vykladal historku o detektívovi Petrovi Wickovi...“ skočil mi do reči môj spoločník.

„Áno,“ prekvapene som na neho pozrel.

„Aj o bielej karte...“

„Áno“.

„Opäť lož, tá karta súvisela s iným prípadom, a ktovie či bola biela...“

„To sa mi nechce veriť.“

„Pochopiteľne... pretože tá historka by už potom nepôsobila tak tajuplne,“ jeho šálka ticho cinkla o stôl. „To môže zhltnúť... môže jej uveriť len niekto...“ na chvíľu sa zasekol, „keby som ťa nepoznal, povedal by som, že len akási vyhľadovaná slovenská naivka z Hornej Dolnej. Lenže ty si spisovateľ...“

„Vyhľadovaná?“ vrátil som sa späť k tomu, čo práve povedal.
„Presne tak. Hovorím o hlade po mystériách, senzáciách. Lenže potom môže nastať
bolenie brucha. Z prežratosti.“

Neželal som si dostať sa až k takejto diagnóze.

Spočiatku som mal v úmysle vytiahnuť zo zásuvky The Times, z ktorých na nás
hľadela fotografia Toma Wicka, no nechcel som, aby to bral ako nejaký zle naservírovaný
predkrm. Nakoniec som mu neukázal ani článok, v ktorom detektív Tom Wick najmä vďaka
objasneniu prípadu vraždy obchodníka Andrewa Smitha a istého úradníka v banke Míka
Corka bol označovaný za jedného z najschopnejších detektívov vo Veľkej Británii. Nechcel
som mu proste kaziť chuť a náladu.

Všetko napokon mohlo byť inak, azda na svojom mieste, keby nebolo toho príbehu o
Wickovi, ktorý som sa rozhodol v ten večer napísať.

Pre detektíva Toma Wicka sa to celé začalo nejasne a tajuplne a tak to aj ďalej
pokračovalo, povedal vtedy v Londýne Peter White v redakcii The Times. Možno tým myslel
ten telefonát uprostred noci, ktorý Wicka prebudil. Akýsi hlas najprv bublal v detektívovom
uchu, potom sa rozprskol v úlomkoch slov, potom prešiel do vysokých tónov, jačal na plné
pecky. Podarilo sa mu do toho vletieť. Ale neznámy hlas sa opäť strácal, mizol v čiernej diere
telefónneho slúchadla. Napokon zostalo len jedno slovo, znelo to ako biela karta, ale prečo
karta a k tomu biela, to nijako nechápal. Možno sa mi to len zdalo, pomyslel si ráno po
prebudení. Odvtedy uplynuli celé dni. Biela karta nechala na seba celý ten čas čakať. A
v čakacej lehote zostával aj detektív Tom Wick.

V to horúce letné ráno, keď sa slnko prepaľovalo spoza obzoru do zaprášených
londýnskych ulíc, Tom Wick z podnetu vrchného inšpektora zabočil do miestnej nemocnice.
Už mu ani nenapadlo myslieť na čudný nočný telefonát. Príčinu návštevy si pomenoval podľa
svojho: ľudia v nemocnici za posledné dni umierali, ako keď u kanibalov nastal deň hodov.
Množstvo nevysvetliteľných úmrtí bolo, pravdaže, privysoké.

A možno to bolo inak. Nič však nehovoril, nič nenamietal. Obkľúčila ho nemocničná
osamelosť a ani nezbadal, že chodba prestala vyzerať povedome. Asi zle odbočil, možno raz,
možno dvakrát, no nemal čas nad tým premýšľať. Pred ním boli iné dvere, lietajúce dvere.
Vrazil do nich dľaňami, rozťahli sa v pomalom zazívaní. Možno sa bolo treba vrátiť, chodba
bola prázdna, a zdalo sa, plná špehujúcich očí. Možno už tam, v jej zatvárajúcich kliešťach si
uvedomil, že sú azda veci, ktoré si človek nesmie ani predstavovať.

Napokon zastal pred dverami riaditeľa nemocnice. Alan Stuart, čítal na tabuľke. Keď
ho predtým kontaktoval, reagoval takmer okamžite, ale e-mailom blikla na Wicka jeho
pochybnosť. A nebolo to iné, ani keď vošiel dovnútra.

Riaditeľ sa zahľadel na neho zastreným pohľadom, akoby ho spočiatku ani nevnímal.

„Áno, detektív Wick,“ povedal napokon a napätá tvár sa mu rozpárala do úsmevu.
Zrazu bol podozrivo ústretový.

„Dostal som už odporúčania od vrchného inšpektora, ako usmerniť personál, a tiež,
ako byť polícii a vám čo najlepšie po ruke. Ak teda dovoľíte, hneď by som začal s prípadom,“
a začal sa pred detektívom rezko zvráť v akomsi rituálnom tanci informácií. Všetko to však
boli veci, ktoré Tom poznal. Chvíľu ešte zdvorilo mlčal, hoci otázky ako svorka šeliem už
čakali na svoju korisť. Veď v takomto prípade sa ani dosť dobre nedalo uniknúť otázkam –
predátorom. Tom vedel, že neraz im dal právo uštváť človeka hoci aj na smrť.

„Ako sa k tomu všetkému stavajú zamestnanci nemocnice?“ prerušil napokon riaditeľovo rozprávanie.

„To je problém. Mnohí začínajú dávať výpoveď, mnohí ešte nevedia, ako sa rozhodnú, a tretina sa bude práce držať zubami nechtami. Zvlášť potom, čo smrť jedného pacienta s banálnou zlomeninou nohy nemala najmenšie rozumné vysvetlenie, začalo sa tu všeličo hovoriť. Napísal som zoznam všetkých mŕtvych pacientov, aby ste sa v prípade podľa možnosti lepšie zorientovali,“ na to vytiahol nejaký papier a podal ho detektívovi.

„Ak som dobre rozumel, povedali ste pacientov, zomrel vari ešte aj niekto iný okrem pacientov?“

„Áno. Jeden ošetrojúci lekár o siedmej ráno v nemocnici a jedna zdravotná sestra počas cesty do práce. Ale musím sa zmieniť, že obidvaja zamestnanci boli v zlom zdravotnom stave a ich smrť ma neprekvapuje. Iba to, že zomreli práve za takýchto hrozných okolností,“ riaditeľ mierne sklopil hlavu, akoby chcel naznačiť, že ich smrť neberie na takú ľahkú váhu, akoby sa mohlo zdať.

Hneď po týchto slovách si detektív Tom podozrievavo premeral očami riaditeľa: „Je v nemocnici ešte nejaké telo, ktoré by nebolo odpratvané a zostalo tak, ako v čase smrti?“

Riaditeľ sa zamyslel, vzápätí niekomu telefonoval.

„Prepáčte, nevedeli sme, že telá bude niekto ešte obhliadať potom, čo ich polícia odfotovala a riadne všetko zapísala,“ povedal na vysvetlenie.

„Polícia je polícia a ja som detektív, to je vari jasné ako facka,“ a celkom nečakane skonfrontoval riaditeľa so svojím úsmevom.

„Ach áno, samozrejme,“ riaditeľ v rozpakoch sklopil oči a pohľad akoby sa mu zgúľal kdesi za golier. „Pýtali ste sa, či máme telá v takej pozícii, v akej boli v čase smrti. Áno, dvoch, ktorí pred chvíľou zomreli. Nikto u nich nebol, iba sestra a doktor kontrolujúci životné funkcie. Jeden prípad bol autonehoda, pomerne mladý pacient bez ťažkých zranení, a druhý starý penzista so zlyhávajúcimi orgánmi. Lekári pre toho druhého predpovedali ešte aspoň päť dní ťažkých bolestí, no on zomrel skôr, po jedinom dni. Na chodbe vás však už čaká zdravotná sestra, ktorá ošetrovala týchto zosnulých nešťastníkov a je pripravená vám pomôcť, ako bude najlepšie vedieť.“

Sestra vyzerala, akoby ustavične na niečo čakala, raz na doktorove príkazy, potom na telefón, na odchod domov, to sa však dnes natiahne... Teraz na chodbe čakala na detektívove otázky, aj sa dočká, to problém nebude, pousmial sa Wick. Naozajstný problém však vyskočil až potom, keď vošli do miestnosti, kde mala ležať spomínaná obeť autonehody. Mŕtvola tam nebola. Tá, čo mu bola pripravená pomôcť najlepšie, ako len vie, stála pri nemocničnom lôžku v rozpakoch a ospravedlňovala sa.

„A ten druhý...?“ nedal jej dohovoriť.

Druhú mŕtvolu síce nikto neupratal, no tušenie, že tu sotva bude kráčať po vychodených cestičkách, už detektíva neopustilo.

Mŕtvola pôsobila nezvyčajne, Wick si hneď všimol palec pravej ruky zovretý s ukazovákom v akomsi geste, ktoré nechápal. Pozrel na sestru, strach sa zrazu zaháčkoval do jej vyblednutých sivých očí.

„Neviete, čo je to?“ a otočil prvú kartu v kôpke ležiacu na nočnom stolíku. Otázka akoby ju načisto zomlela.

Chvíľu mlčala. Následne slovo po slove vycedila zo seba vetu, že takú kartovú hru nepozná.

„Prečo je biela? Ostatné sú také ako majú byť, tak prečo je táto biela?“ nedal sa oblafnúť.

„Je to istá kartová hra, nie je veľmi rozšírená... počula som,“ po tých slovách ťažko preglgla „máme tu istého pacienta, ten tú hru pozná. Lieči sa... hovoríme tomu nelátkové závislosti. Možno vám ju vysvetlí.“

To, že ho dovedla na psychiatrické oddelenie, nebolo pre detektíva prekvapením. Zato pacient áno: starý zvráskavený trpaslík, topiaci sa v bielobe nemocničného lôžka. Sestra sa k nemu naklonila a čosi mu šeptala do ucha. Trpaslík obrátil pomaly zošúverenú tvár a Tom si všimol na jeho spánkoch žily hrubé ako drôty.

„Vy nie ste obyčajný policajt, mali by ste inak uniformu. Ja vás poznám, boli ste v novinách, hlásiacich sa k liberálom,“ škrekľavý hlas sa rozprskol okolo neho a chvíľu by bol prisahal, že sa podobal na hlas zo záhadného nočného telefonátu. Sprvu sa chcel pristaviť pri tomto podozrení, no vzápätí si to rozmyslel (ešte sa k tomu vrátim, konštatoval pre seba) a napokon len sucho odvetil, že do politiky sa nikdy nemiešal a žiadnu stranu nikdy nepreferoval.

„Písali, že nevyšetrujete starými konzervatívnymi spôsobmi, ale, naopak, novými, svojskými“, ďalej ho oľukával, „preto nie ste konzervatívce, ale liberál. Ale nechajme to, prečo ste sem prišli?“ Chudák, mal to v hlave popletené.

„Rád by som vedel, ako sa hrá istá kartová hra obsahujúca bielu kartu.“

„Neviem, na čo vám to bude, ale hrá sa tak, že... ušetrím vás však podrobností a radšej prejdem k podstate veci,“ vyceril na Toma Wicka v úsmeve ohradu žltých zubov. „Je to modifikácia jednej stredovekej kartovej hry. Názov by vám asi nič nehovoril. Ide o to, že za istých okolností v hre musí hráč vyložiť všetky karty na stôl, ale ak tam má bielu kartu, musí si vytiahnuť z kôpky eso alebo kráľa alebo srdcovú dámu. Ak nevytiahne, prehráva. Ak takúto kartu dostane, môže sa zbaviť všetkých kariet, tým však ešte nevyhráva, lebo vyberá ďalšiu kartu, ale je omnoho bližšie k výhre. Je však nepravdepodobné, že prehrá práve s bielou kartou. V podstate je biela karta iba akýmsi doplnkom, plným rôznych povier...“

„Nerozumiem... Ako taká biela karta vyzerá?“ spýtal sa Tom.

„Normálne, celá biela.“

„Myslíte ako táto?“ Tom vytiahol z vrečka bielu kartu nájdenú pri mŕtvoľe.

„Nie, to nie je ona.“

„Povedali ste: celá biela, nuž držím v ruke bielu kartu.“

„Už som vám povedal, nie je to ona. Ale ak vám stačí tá narážka „veď predsa je celá biela“, v tom bude zhoda aj ten rozdiel... len premýšľajte.“

Tom zostal z trpaslíkových slov zmätený a mierna rozrúchanosť na jeho tvári sa nedala zaprieť.

Neskôr ešte vypočul personál, vypočul policajtov aj okoloidúcich, ale nič z toho mu nebolo platné, hoci súvis väčšiny úmrtí so záhadnou bielou kartou bol čoraz očividnejší. A súvis s trpaslíkom? Prv ako na to mohol odpovedať, nevysvetliteľné umieranie v nemocnici, aspoň v meradlách, ktoré znepokojili políciu, utíchlo tak nečakane, ako sa zjavilo. A biela karta? Akoby odvtedy zľahla po nej zem. Prípadoch bol napokon odložený ad acta...

Desať rokov nikto nič nepočul o bielej karte. Tú, ktorú ako prvú v nemocnici detektív Wick objavil, si vtedy odložil do zásuvky. Po rokoch si však uvedomil, že už nemá ani najmenšiu predstavu, aký mal vlastne vtedy pôvodný motív, že ju nezahrnul do dôkazového materiálu. Asi v tom mala byť nejaká finta, hovoril si, ale neskôr si už tým nebol taký istý. Len akýsi zlý pocit, akoby mu niekto zo zlomyseľnosti vytiahol spod hlavy vankúš, keď sa najlepšie spí, zostával. A potom? pýtal sa sám seba. Potom sa azda zobudíme, vážení,*** nádejal sa. Napokon nebolo to iné ani v kaviarni, do ktorej sa počas tých rokov pravidelne vracal: spomienky na bielu kartu zakaždým pripomínali akýsi tmavý stuhnutý kúsok hmoty, akoby sa zastavil film (a nebolo jasné, ako si spomenúť na dej, a čo zostávalo, bol len sled obrazov). Tentoraz však tam Peter Wick zašiel na schôdzku. Nejaká postava s tvárou

zahalenou v tieni, sediaca pri dverách, nezapadala do obvyklého okolia. Steve Peterson, detektív a Tomov kolega (ak sa to dá tak nazvať). Peterson to dotiahol ďaleko, stal sa z neho uznávaný detektív, ktorý s neuveriteľne veľkou obľubou vedel každého dezorientovať. Zdalo sa, že priamo zamieril k Tomovi, potom však odbočil k inému stolu a zostal nehybne stáť v kúte kaviarne. Tomovi v tej chvíli pripomínal zamračeného ružovolíceho anjela na ružovom oblaku.

Napokon predsa len podišiel k Tomovi: „Pravda je skrytá vo víne, len nevedno na dne ktorého pohára,“ zazubil sa pri pohľade na otvorenú fľašu burgundského.

„Prečo si ma pozval?“ zo zdvorilosti sa opýtal, no hlavu si s tým nijako nelámal.

„Sám si mi často hovoril: na pravý úmysel sa nikdy hneď nespytuj, lebo dostaneš iba čiastočnú odpoveď.“

„Čo za pravý úmysel považujem ja, do toho sa mi neplet'. Poslal ťa George, však?“

„Áno. Náš starý sa chce s tebou porozprávať o jednom prípade.“

„A čo ak nemám záujem?“

„To nie je môj problém. Mám ťa iba informovať.“

„Čo je to za prípad?“

„Presne neviem, ale môže to súvisieť s nejakými tvojimi staršími prípadmi. Zase sa hovorí o bielej karte. Možno by si sa mohol o to zaujímať.“

„Ale prečo ja? Prečo nenasadíte iných? Mladších?“

„Nemá zmysel nasadzovať pešiaka, keď kráľovská hra sa riadi inými zákonitosťami. Ty máš svoje kvality, a keď sa teraz na teba vrchný inšpektor obracia, v jeho očiach si zrejme jediný, kto v prípade môže pomôcť. Boli časy, keď hovorieval: Nie, to nedáme nikomu inému. Je to veľmi náročné, to môže vyriešiť jedine Tom.“

„Dobre Steve. A teraz trochu z iného rožku, celkom pragmaticky – čo z toho budem mať ja?“

„Ak sa vzdáme zakaždým skôr, než začneme, zmocní sa nás nakoniec zúfalstvo a v konečnom dôsledku mu už nikdy neunikneme a budeme navždy stratení. Aj ja som bol blízko temnoty, ale kto nie? Chudobný na duchu, ignorant a zbabelec,“ filozofoval ďalej. „Myslíš na odmenu? To nechaj na Georgea.“

Mohlo byť tak niečo po šiestej, keď nasledujúci deň detektív Tom Wick vošiel do kancelárie vrchného inšpektora. George Hunt bol veľmi energický človek. Dokázal pracovať od včasného rána do neskorého večera. Preto Toma skorá ranná hodina stretnutia vôbec neprekvapila. Keď vošiel do kancelárie vrchného inšpektora, bolo to ako za starých čias. Nemohol sa ubrániť pocitu, že za tie roky, čo tu nebol, sa nič nezmenilo, ešte aj starý dubový stôl, čo sa tlačil do tmavého kúta miestnosti, akoby si zachovával ten istý medový lesk. Všetko bolo rovnaké – pravda, až na Georgea. Ten vyzeral starší a unavenejší.

„Ach Tom, aký som rád, že si prišiel.“

„Potešenie je na mojej strane. Steve ma informoval, že chceš so mnou hovoriť o jednom starom prípade...“

„Áno...áno. Vidím, že chceš prejsť rovno k veci. Kedysi dávnejšie si mi hovoril o istej bielej karte. Spomínaš si, ten prípad v nemocnici. Dostal som sa k informácii, že aj v Edinburghu sa takéto karty našli pri obetiach. A je tu ešte jeden prípad. Pred dvoma dňami zomrel ďalší človek z nevysvetliteľných príčin tu v našom malom meste. Mal pri sebe tiež bielu kartu.“

„A čo robí to obrovské množstvo policajtov a vyšetrovateľov?“

„Môj predchodca ma kedysi upozornil: nenechaj sa zmiast', nie je to o množstve... v istých situáciách počty nie sú dôležité...“ George vstal a prešiel sa po izbe. Napokon dodal: „V tomto prípade bude nutné myslieť inak, tak ako myslíš ty, Tom.“

Tom Wick polovicu dňa presedel v kaviarni, zvyšok dňa sa len tak bezcieľne potíkal po uliciach a naďalej rozmyšľal nad svojím dávnym prípadom s bielou kartou. Celú noc nemohol zaspáť, myšlienky mu v hlave vyletovali a krúžili ako nejaký včelí roj. Keď si nad ráno konečne trochu zdriemol, zo spánku ho vytrhlo zvonenie telefónu. Bol to George.

„Prepáč Tom, že volám tak skoro,“ v Georgeovom hlase bolo cítiť vzrušenie.

„To nič, aj tak som celú noc nespál,“ odpovedal Tom do telefónu a nahlas zívól.

„V prípade došlo k zásadnému zvratu. Polícia asi pred hodinou zatkla páchatel'a činov, pri ktorých sme nachádzali biele karty. Mal pri sebe všetko. Celú kôpku bielych kariet a dokonca aj vlastný namiešaný jed. Zistil som všetko, čo sa len dalo. Bol v čase vražd v Edinburghu aj v našej miestnej nemocnici a stavím sa, že nebude mať alibi ani na ďalšie vraždy, ktoré súvisia s týmto prípadom. Zapadá to všetko do seba ako skladačka. Poviem ti prekvapujúcu informáciu: obvineným je trpaslík, ktorého si pred rokmi stretol v nemocnici. Ušetrim ťa teraz podrobností. Môžeš prísť hneď k starej radnici?“

„Áno. Chápem, som tam o dvadsať minút,“ ani sval sa mu nepohol na tvári.

Georgeove úvahy boli priame a rovné, ako keď vystrelí z pušky. Tom na to nič nepovedal. Mohol, pravdaže, povedať, že v prípade bielej karty išlo predsa o niečo iné, tú hru hral ktosi iný a na inom leveli, no nepovedal. Navyše neznáme boli aj pravidlá celej hry. Obvinenie, o ktorom hovoril George, sa čoskoro ukáže ako neopodstatnené. S verziou o trpaslíkovi pracoval predsa už pred desiatimi rokmi a celé sa to skončilo v slepej uličke. Čosi ho však na tom stále znepokojovalo, akási túžba vrátiť sa a nanovo prestavať stavebné kocky skutočnosti. Vyšiel von. Leto ako prezretý plod sa vylupovalo z ulíc k jeho nohám.

Doma si sadol si do kresla a zahľadel sa na zásuvku písacieho stola, do ktorého pred desiatimi rokmi vložil bielu kartu. Odvtedy ju ani raz neotvoril. Bohvie, či je ešte tam. Otázka však nebola dobre položená. Tom si bol istý, že je tam. Celé roky to bolo o tej karte, o jej vražednej bielobe, o karte, čo sa aj teraz ako milión bielych červíkov zrazu hemží v zdochline prítomnosti. Zásuvku však nevytiahol, nepresvedčil sa, či tam leží. Keď si ju predstavil, pripomínala mu bielu mávajúcu šatôčku z okna vlaku, v ktorom chcel byť.

Nevedel som, či sa príbeh takto skončil alebo by sa mal končiť. Dopísal som ho, no niečo mi na tom nesedelo. Nikomu som, pravdaže, neprezradil, že nebolo ani jasné, či príbeh o bielej karte vyrozprával práve Peter Wick. Redaktor The Times si ho údajne vypočul od akéhosi trpaslíka v jednom londýnskom bridžovom klube.

„Čo je to za hru, kde sa používa biela karta,“ opýtal sa vtedy trpaslíka.

„Ja takú hru nepoznám,“ mrkol prekvapením, a potom ešte dodal na vysvetlenie, že on len porozprával príbeh, ktorý si pred rokmi vypočul od iného trpaslíka.

„Pravdou je, že ani od Petra Wicka sa už nič nedozvieme,“ povedal mi môj známy.

„Od istého času, ako odišiel do penzie, je nezvestný. Možno predsa len nevydržal, a jedného dňa sa pozrel do zásuvky, do ktorej si kedysi uložil bielu kartu... ale to je len moja licencia na príbeh,“ usmial sa na mňa.

„Nemusím vari hádať, či sa ti trpaslíkov podarilo vypátrať.“

„To nemusíš,“ zavrtel hlavou.

Nebolo by, pravdaže, od vecí vrátiť sa teraz k príbehu z inej strany. Chvíľami som bol dokonca presvedčený, že trpaslík rozprávajúci o bielej karte sa vykotúl'al akoby z chorého mozgu akéhosi geniálneho maniaka: ako nejaký nočný fantóm, ako v podsvetí šuchotajúci hrbáč tieňa. Lenže kto bol ten neznámy maniak? Kto bláznivo a nanovo prestavoval stavebné kocky skutočnosti? Akási neznáma chorá sila, ktorá tvorila tento svet, alebo len rozprávač morbidnej historyky, ktorý sa opätovne klonoval vždy v novom rozprávaní? Dnes ráno som telefonoval do Londýna, no môj známy, ako som sa dozvedel, už niekoľko dní neprišiel do

práce. Zlé tušenie sa mi ešte podarilo odsunúť do tmavého kúta mysle, no svetlo na konci tunela už nezablikalo. Kedysi som veril, že príbeh je odrazom skutočnosti, no zrazu som videl, že skutočnosť napokon aj tak kráča v tieni príbehu.

Videl som, ako listy papiera jeden po druhom vyskakovali v niekoľkých sekundách z tlačiarne. Mal som ju radšej vypnúť a nechať koniec príbehu v jej zahryznutých čeľustiach. Bolo by to azda riešenie. Nijaký omyl, nijaký second hand! No vedel som, že jasné odpovede už dávno prestali jestvovať. Vedel som, že všetko sa bude diať len vtedy, ak to nebude zaostrené. Keď som sa natiahol do zásuvky po spinku, zrazu som nahmatal pod zväzkom papierov čosi hranaté, čosi, čo pripomínalo akúsi kartu. Samovoľne som privrel oči. Pravdaže, ešte chvíľu som mohol v údese hádať, o akú kartu ide, ešte chvíľu som mohol hádať, akú má farbu.

OBSAH

Príhovor generálneho riaditeľa NOC.....	
Z hodnotení poroty.....	
Program celoštátnej súťaže Literárny Zvolen 2009.....	
Propozície celoštátnej súťaže Literárny Zvolen 2009.....	
Zoznam autorov – poézia.....	
Zoznam autorov – próza.....	
Výsledky celoštátnej súťaže Literárny Zvolen 2009.....	
Vybrané práce ocenených autorov.....	

LITERÁRNY ZVOLEN 2009

Zborník z celoštátnej súťaže

Zostavili: Mgr. Peter Jaroš, Eva Hrčková
Jazyková korektúra: PhDr. Katarína Vrablicová
Grafická úprava: Mgr. Viera Maťašíková
Vydalo: Národné osvetové centrum v Bratislave
Tlač: Národné osvetové centrum v Bratislave
Rok vydania: 200
Náklad: 80 ks

Príspevky prešli len elementárnou jazykovou úpravou.